| लातूर | वर्ष ३५ वे | अंक १०३ वा | शनिवार, दिनांक ११ जुलै २०२६ | पृष्ठे ६ | किंमत १ रू.

RNI 47034/64

लातूर समाचार

LATUR SAMACHAR

(सांज दैनिक)

प्रकाशन: लातूर

पोष्ट परवाना L2/RNP/OMD- 52/24-26

Email-dainiklatursamachar@gmail.com

संस्थापक : स्व.शंकर माधव जडे (स्वातंत्र्य सैनिक) कार्यकारी संपादक : शिवाजी दयानंद जडे

दूध भेसळ, औषधांनंतर तुकाराम मुंढेचे पुढचे टार्गेट ठरले...

मुंबई/प्रतिनिधी: अन्न व औषध प्रशासन आयुक्त तुकाराम मुंढे हे सध्या चर्चेत आहेत. तुकाराम मुंढे यांनी या विभागाचा कारभार हाती घेताच अन्न पदार्थांमध्ये भेसळ करणाऱ्यांना घाम फोडला आहे. दूध भेसळीविरोधात मुंडे यांनी मोठी मोहिम उघडली होती. त्यानंतर तुकाराम मुंडेंच्या रडारवर आता शाळा आहेत. अलीकडेच मुख्याध्यापक, बचत गट, शिक्षणाधिकाऱ्यांसोबत एफडीएची बैठक पार पडली.

मध्यान्ह भोजन व शाळांमधील उपाहारगृहांच्या तपासणीसाठी अन्न व औषध प्रशासन सरसावले आहे. आता मुंबईतील खासगी शाळांमधील उपाहारगृहे तसेच मध्यान्ह भोजन पुरविणारे किचन शेड यांच्यावर एफडीएची करडी नजर असणार आहे. यासंदर्भात मुंबईत विविध ठिकाणी शिक्षणाधिकारी, मुख्याध्यापक आणि बचत गट चालकांसोबत शुक्रवारी एक महत्त्वाची बैठक पार पडली.

अन्न सुरक्षा मानके अधिनियम २०२० ची प्रभावी अंमलबजावणी करण्यासाठी अन्न व औषध प्रशासनाने ही गतिमान कार्यवाही सुरू केली आहे. शालेय स्तरावर अन्न सुरक्षा, स्वच्छता आणि विद्यार्थ्यांना सकस व संतुलित आहार मिळणे अत्यंत आवश्यक आहे. याचे पालन संबंधितांनी केले नाही, तर कठोर कारवाई करण्याचा इशारा या बैठकीत अन्न औषध प्रशासन विभागाचे साहाय्यक आयुक्त पी. आर. सिंगरवाड यांनी दिला आहे.

अन्न व औषध प्रशासनाचे आयुक्त तुकाराम मुंढे यांच्या मार्गदर्शनाखाली मुंबईतही मोहीम सुरू केल्याचे त्यांनी सांगितले.

स्टिंगवर बंदी

अन्न व औषध प्रशासन आयुक्त तुकाराम मुंढे यांनी स्टिंग आणि इतर एनर्जी ड्रिंक्सच्या बाटल्यांवर 'एनर्जी ड्रिंक' असा शब्द न लिहिण्याबाबत कंपन्यांना कडक निर्देश दिले आहेत. तसेच, लहान मुलांच्या आरोग्याची काळजी घेत, राज्यातील शाळांच्या ५०० मीटर परिसरात स्टिंगच्या विक्रीवर बंदी घालण्याचा मोठा निर्णय विधानसभेत जाहीर करण्यात आला आहे.

एफडीएचे राज्यभरात १८ ठिकाणी छापे

अन्न व औषध प्रशासनाने (एफडीए) गुरुवारी राज्यभर राबविलेल्या 'सेफ फूड, सेफ महाराष्ट्र' या विशेष मोहिमेत एका दिवसात १८ छापे टाकत दूध व दुग्धजन्य पदार्थ, प्रतिबंधित गुटखा पानमसाला, मसाले, खाद्यतेल आणि बेकरी पदार्थ यांच्यावर कारवाई केली. याशिवाय ५८ हॉटेल, रेस्टॉरंट आणि ढाब्यांची तपासणी करून २६ सुधारणा नोटिसा बजावण्यात आल्या, तर चार आस्थापनांचे परवाने निलंबित करण्यात आले. मुंबईतील घाटकोपरमधील गौतम दुग्धालय येथे बासुंदी, कच्चे दूध आणि आइस्क्रीम असा ५३० किलो/लिटरचा ७९,१२० रुपयांचा साठा जप्त करण्यात आला. लेबलिंग नियमांचे उल्लंघन, अस्वच्छ साठवणूक आणि आवश्यक शीतसाखळी न राखल्यामुळे या आस्थापनेचा परवाना निलंबित करण्यात आला. अहिल्यानगर जिल्ह्यातील सिद्धेश्वर मिल्क प्रोडक्ट्स येथून ११८ लिटर, तर 'शिवामृत मिल्क अँड मिल्क प्रोडक्ट्स' येथून १,१४८ लिटर संशयित दूध जप्त करण्यात आले. जळगावमधील हेमराज डेअरी फार्म येथून २३८ लिटर भेसळयुक्त दूध जप्त करण्यात आले. लातूरमध्ये भेसळयुक्त दूध वाहतूक करणारे वाहन पकडून २३८ लिटर म्हशीचे दूध नष्ट करण्यात आले.

विधान परिषदेचे ५ सदस्य निवृत्त

हिवाळी अधिवेशनापूर्वी विरोधी बाकांवरील अनुभवी चेहरे बाहेर

मुंबई/प्रतिनिधी : महाराष्ट्र विधान परिषदेतील ५ सदस्यांची ६ वर्षांची मुदत लवकरच संपुष्टात येत असल्याने, पावसाळी अधिवेशनाच्या शेवटच्या दिवशी त्यांना सभागृहाच्या वतीने भावपूर्ण निरोप देण्यात आला. या पाचही सदस्यांचा कार्यकाळ ६ डिसेंबर २०२६ रोजी संपत आहे. राज्य विधिमंडळाचे आगामी हिवाळी अधिवेशन ७ डिसेंबर २०२६ रोजी नागपूर येथे होणार असल्याने, त्यांना या पावसाळी अधिवेशनातच निरोप देण्यात आला. निवृत्त होणाऱ्यांमध्ये बहुतांश सदस्य विरोधी पक्षांचे असल्याने वरिष्ठ सभागृहात विरोधकांचे संख्याबळ कमी होऊन त्यांचा आवाज काहीसा क्षीण होणार आहे. पावसाळी अधिवेशनात निवृत्त होणाऱ्या सदस्यांमध्ये सतीश चव्हाण व अरुण लाड (राष्ट्रवादी), अभिजित वंजारी व जयंत आसगावकर (काँग्रेस) आणि किरण सरनाईक (शिवसेना) यांचा समावेश आहे.

उपमुख्यमंत्री एकनाथ शिंदेंकडून कार्याचा गौरव

उपमुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांनी सर्व निवृत्त होणाऱ्या सदस्यांच्या कार्याचा गौरव करत त्यांच्या लोकसेवेबद्दल कृतज्ञता व्यक्त केली. जनतेच्या हितासाठी या सदस्यांनी केलेले काम आणि सभागृहाची परंपरा जपण्याची त्यांची भूमिका कायम स्मरणात राहील, अशा भावना त्यांनी व्यक्त केल्या. तसेच या सदस्यांच्या पुढील सामाजिक वाटचालीस त्यांनी शुभेच्छा दिल्या.

निवृत्त होणाऱ्या सदस्यांचे सभागृहातील योगदान

सतीश चव्हाण (राष्ट्रवादी)अरुण लाड (राष्ट्रवादी)अभिजित वंजारी (काँग्रेस),जयंत आसगावकर (काँग्रेस),किरण सरनाईक (शिवसेना) निरोप समारंभाच्या शेवटी, निवृत्त होणाऱ्या या पाचही सदस्यांनी सभागृहातील आपल्या आठवणींना उजाळा देत आपल्या भावना व्यक्त केल्या.

अपहरण झालेल्या १४ वर्षीय अल्पवयीन मुलीचा अवघ्या तीन दिवसांत शोध

मुलगी सुखरूप पालकांच्या ताब्यात: चाकूर पोलिसांची तत्पर कारवाई

लातूर/प्रतिनिधी : अल्पवयीन मुलींच्या सुरक्षिततेला सर्वोच्च प्राधान्य देत चाकूर पोलिसांनी अपहरण झालेल्या १४ वर्षीय मुलीचा अवघ्या तीन दिवसांत शोध घेऊन तिला सुखरूप तिच्या आई-वडिलांच्या ताब्यात दिले आहे. विशेष म्हणजे, पीडित मुलीकडे कोणताही मोबाईल फोन उपलब्ध नसतानाही पोलिसांनी मानवी माहितीचा प्रभावी वापर करून ही यशस्वी कारवाई केली.

याबाबत पोलीस स्टेशन चाकूर येथे गु.र.नं. ३७३/२०२६ अन्वये भारतीय न्याय संहिता (BNS) कलम १३७(२) अंतर्गत गुन्हा दाखल करण्यात आला होता. फिर्यादीनी दिलेल्या फिर्यादीनुसार, दि. ०४ जुलै २०२६ रोजी त्यांच्या १४ वर्षे ५ महिने वयाच्या अल्पवयीन मुलीला अज्ञात इसमाने फूस लावून पळवून नेल्याची घटना घडली होती.

घटनेचे गांभीर्य लक्षात घेऊन पोलीस अधीक्षक अमोल तांबे यांच्या निर्देशांवर पोलीस निरीक्षकांच्या मार्गदर्शनाखाली तात्काळ तपासाची सूत्रे हलविण्यात आली.तपासादरम्यान मुलीकडे मोबाईल फोन नसल्याने तपासास मोठे आव्हान निर्माण झाले होते. मात्र पोलिसांनी विविध ठिकाणी चौकशी, मानवी माहितीदारांचे जाळे,गोपनीय माहिती आणि सातत्यपूर्ण शोधमोहीम यांच्या आधारे मुलीचा माग काढला. अखेर दि. ०८ जुलै २०२६ रोजी मुलीचा शोध घेण्यात यश आले आणि तिला सुखरूप ताब्यात घेऊन आवश्यक कायदेशीर प्रक्रिया पूर्ण केल्यानंतर तिच्या आई-वडिलांच्या स्वाधीन करण्यात आले.या प्रकरणातील आरोपीचा शोध घेण्याचे काम सुरू असून पुढील तपास पोलीस उपनिरीक्षक चामले करीत आहेत.

दयानंद कला महाविद्यालयात 'मोफत आरोग्य' शिबिर संपन्न!

लातूर/प्रतिनिधी : दयानंद कला महाविद्यालयात विद्यार्थी, प्राध्यापक आणि कार्यालयीन कर्मचाऱ्यांच्या उत्तम आरोग्यासाठी एका विशेष 'मोफत आरोग्य तपासणी व शरीर चरबी विश्लेषण' शिबिराचे यशस्वी आयोजन करण्यात आले होते. सद्यस्थितीतील धकाधकीच्या जीवनात आरोग्य सुदृढ राखणे अत्यंत आवश्यक असल्याने महाविद्यालयाच्या वतीने हा स्तुत्य उपक्रम हाती घेण्यात आला. सदर शिबिराचे आयोजन दयानंद कला महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. शिवाजी गायकवाड, उपप्राचार्य डॉ. अंजली जोशी, उपप्राचार्य डॉ. दिलीप नागरगोजे आणि पर्यवेक्षक डॉ. प्रशांत दीक्षित यांच्या मार्गदर्शनाखाली करण्यात आले होते.

या शिबिरात आधुनिक उपकरणांद्वारे सर्वांच्या शरीरातील चरबीचे प्रमाण, वजन, बी.एम.आय. आणि इतर महत्त्वपूर्ण घटकांची अचूक तपासणी करण्यात आली. प्रा. सतीश रसाळ आणि सुप्रसिद्ध वेलनेस कोच दत्तात्रय बुद्रुपे यांनी अत्यंत सुव्यवस्थितपणे सर्व उपस्थितांची आरोग्य तपासणी पूर्ण केली. या तपासणीनंतर वेलनेस कोचकडून प्रत्येकाला त्यांच्या शरीरप्रकृतीनुसार आहार आणि व्यायामाविषयी मोलाचे वैयक्तिक मार्गदर्शनही करण्यात आले. महाविद्यालयातील विद्यार्थी, प्राध्यापक व कार्यालयीन कर्मचाऱ्यांनी या सुवर्णसंधीचा लाभ घेत आपली आरोग्य तपासणी करून घेतली.

या नाविन्यपूर्ण आणि आरोग्यदायी उपक्रमाबद्दल संपूर्ण महाविद्यालय प्रशासनाच्या वतीने तसेच उपस्थित कर्मचाऱ्यांकडून प्राचार्य डॉ. शिवाजी गायकवाड यांचे विशेष आभार मानण्यात आले. या शिबिराच्या यशस्वी आयोजनासाठी राष्ट्रीय सेवा योजनेचे कार्यक्रमाधिकारी डॉ. सुभाष कदम, प्रा. अनिल भुरे, प्रा. सिद्धार्थ भालेराव, स्टाफ सचिव प्रा. सुरेश क्षीरसागरप्रा . दशरथ ननवरे आणि डॉ.सुधीर गाडवे यांनी विशेष परिश्रम घेतले.

प्रभात किरणे

काल परवा तारुण्यात होते
उदया परवा म्हातारे होतील
का गर्व पद पैसा सुंदरतेचा
जाती कर्म सोडुन,सरणावरती

– इंजि. नागनाथ कलवले
लातूर ९७६४७ ८८२८८

विवाहितेचा चार महिने छळ: तिघांविरुद्ध गुन्हा

लातूर/प्रतिनिधी : उदगीर : हॉटेल व्यवसाय सुरू करण्यासाठी माहेरहून एक लाख रुपये आणावेत, अशी मागणी करत विवाहितेचा शारीरिक व मानसिक छळ केल्याप्रकरणी पती, सासू आणि दिराविरुद्ध उदगीर शहर पोलीस ठाण्यात गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे. संबंधित घटना पुणे जिल्ह्यातील कुरकुंभ येथे घडली असून, पीडित महिलेच्या तक्रारीवरून उदगीर येथे गुन्ह्याची नोंद करण्यात आली.

पोलिसांनी दिलेल्या माहितीनुसार, उदगीर येथील पीडितेचा विवाह अजय महादेव कांबळे यांच्याशी झाला होता. विवाहानंतर सुरुवातीचे सहा महिने संसार सुरळीत सुरू होता. त्यानंतर पती आणि सासरच्या मंडळींकडून हॉटेल सुरू करण्यासाठी माहेरहून एक लाख रुपये घेऊन ये, अशी मागणी करण्यात येत असल्याचा आरोप फिर्यादीने केला आहे.

फिर्यादीने ही मागणी पूर्ण करण्यास असमर्थता दर्शवल्यानंतर २७ जून २०२५ ते २३ ऑक्टोबर २०२५ या कालावधीत तिला उपाशी ठेवणे, शिवीगाळ करणे, मारहाण करणे तसेच जीवे मारण्याची धमकी देऊन शारीरिक व मानसिक छळ केल्याचा आरोप तक्रारीत करण्यात आला आहे. हा प्रकार कुरकुंभ (ता. दौंड, जि. पुणे) येथे घडल्याचे नमूद करण्यात आले आहे.

या प्रकरणी पती अजय महादेव कांबळे, सासू लक्ष्मीबाई महादेव कांबळे आणि दिर विजय महादेव कांबळे (सर्व रा. समाज मंदिर शेजारी, कुरकुंभ, ता. दौंड, जि. पुणे) यांच्याविरुद्ध उदगीर शहर पोलीस ठाण्यात गुन्हा क्रमांक २८२/२०२६ नोंदविण्यात आला आहे. भारतीय न्याय संहिता (बीएनएस) कलम ८५, ११५ (२), ३५२, ३५१(२) आणि ३ (५) अन्वये गुन्हा दाखल करण्यात आला असून, या प्रकरणाचा पुढील तपास पोलीस हवालदार उस्तुर्गे करीत आहेत.

कुजबुज

-डॉ. संजय जमदाडे

१२% पेक्षा जास्त अल्कोहोल असलेल्या औषधांची खुली विक्री बंद...

चिमटा

दयाचा

लातूरात भेसळ रोखण्याची कारवाई थंडच आहे !
सुरवातीला दाखविलेली धमक मंदावली आहे!!
जनता म्हणते हा देखावा आहे!!!
भेसळयुक्त पदार्थ विकले जातच आहेत!!!!

राष्ट्रीय विद्यार्थी दिनानिमित्त अभाविप लातूर महानगरतर्फे

जनकल्याण निवासी विद्यालयात वृक्षारोपण

लातूर/प्रतिनिधी: राष्ट्रीय विद्यार्थी दिनानिमित्त अखिल भारतीय विद्यार्थी परिषद (अभाविप), लातूर महानगर यांच्या वतीने जनकल्याण निवासी विद्यालय, हरंगुळ येथे वृक्षारोपणाचा उपक्रम उत्साहात संपन्न झाला. पर्यावरण संवर्धनाचा संदेश समाजात पोहोचविणे, विद्यार्थ्यांमध्ये पर्यावरणाविषयी जागरूकता निर्माण करणे आणि वृक्षसंवर्धनाची भावना दृढ करणे या उद्देशाने या उपक्रमाचे आयोजन करण्यात आले.

उपक्रमादरम्यान विद्यालय परिसरात विविध प्रकारच्या वृक्षांची लागवड करण्यात आली. वृक्ष हे पर्यावरणाचे संतुलन राखण्याचे महत्त्वपूर्ण साधन असून वाढते प्रदूषण, हवामान बदल आणि नैसर्गिक संसाधनांवरील वाढता ताण लक्षात घेता प्रत्येक नागरिकाने वृक्षलागवड करून त्यांचे संगोपन करणे ही काळाची गरज असल्याचे यावेळी उपस्थितांनी सांगितले.

राष्ट्रीय विद्यार्थी दिनाचे औचित्य साधून विद्यार्थ्यांमध्ये सामाजिक बांधिलकी, पर्यावरण संरक्षण आणि राष्ट्रहिताची जाणीव निर्माण करण्यासाठी अशा उपक्रमांचे महत्त्व अधोरेखित करण्यात आले. विद्यार्थ्यांनीही मोठ्या उत्साहाने वृक्षारोपणात सहभाग घेत पर्यावरण रक्षणाचा संकल्प केला.

यावेळी अभाविप लातूर महानगरचे सहमंत्री शुभम क्षीरसागर, एस.एफ.एस. संयोजक ऋत्विक मोरे, पूर्व नगरसहमंत्री प्रथमेश सुरवसे, सार्थक मटपती तसेच अन्य कार्यकर्ते उपस्थित होते. उपस्थितांनी विद्यार्थ्यांना वृक्षलागवडीबरोबरच लावलेल्या प्रत्येक वृक्षाचे नियमित संगोपन करण्याचे आवाहन केले.

अखिल भारतीय विद्यार्थी परिषद सामाजिक, शैक्षणिक आणि राष्ट्रीय विषयांबरोबरच पर्यावरण संवर्धनासाठीही सातत्याने विविध उपक्रम राबवत असून, राष्ट्रीय विद्यार्थी दिनानिमित्त आयोजित हा वृक्षारोपण उपक्रम त्याच सामाजिक बांधिलकीचा एक भाग असल्याचे यावेळी सांगण्यात आले.

३०,७६५ किमतीचा प्रतिबंधित गुटखा व तंबाखूजन्य पदार्थ जप्त

एमआयडीसी पोलिसांची गुटखा विक्रेत्यावर कारवाई

लातूर/प्रतिनिधी: लातूर जिल्ह्यात प्रतिबंधित गुटखा व तंबाखूजन्य पदार्थांची विक्री आणि वाहतूक करणाऱ्यांविरुद्ध सुरू असलेल्या कारवाईअंतर्गत एमआयडीसी पोलिसांनी कारवाई करत एका विक्रेत्याविरुद्ध गुन्हा दाखल केला असून, ३०,७६५ किमतीचा प्रतिबंधित गुटखा, सुगंधित पान मसाला, तंबाखूजन्य पदार्थ व वाहतुकीसाठी वापरण्यात येणारी दुचाकी जप्त करण्यात आली आहे.

याबाबत पोलीस स्टेशन एमआयडीसी, लातूर येथे गु.र.नं. ४४६/२०२६ अन्वये भारतीय न्याय संहिता (BNS) कलम १२३, २७४, २७५, २२३ अंतर्गत गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे. दि. ०९ जुलै २०२६ रोजी सकाळी सुमारे ७.०० वाजता महादेव नगर, खांडापूर, ता. जि. लातूर येथे छापा टाकला. या कारवाईत उमेश (वय ३४ वर्षे, रा. महादेव नगर, खांडापूर, ता. जि. लातूर) याच्या राहत्या घरात, नागेश पान शॉपमध्ये तसेच एमएच-२४-एसी-७६६३ क्रमांकाच्या अक्सेस दुचाकीच्या डिकीत महाराष्ट्र शासनाने प्रतिबंधित केलेला गुटखा व तंबाखूजन्य पदार्थ विक्री व वाहतुकीसाठी साठवून ठेवलेले आढळून आले.

कारवाईदरम्यान विमल पान मसाल्याचे २१ पुडे, 'तंबाखू' ब्रँडचे २६ पुडे, बाबा ब्लॅक तंबाखूचे डबे, बाबा सुपारीची पाकिटे तसेच वाहतुकीसाठी वापरण्यात येणारी अक्सेस दुचाकी असा एकूण ३०,७६५ किमतीचा मुद्देमाल जप्त करण्यात आला.

या प्रकरणी आरोपीविरुद्ध गुन्हा दाखल करण्यात आला असून पुढील तपास पोलीस उपनिरीक्षक पाटील हे करीत आहेत. ही कारवाई पोलीस निरीक्षक समाधान चव्हरे यांच्या मार्गदर्शनाखाली पोलीस उपनिरीक्षक पाटील, पोलीस अमलदार बळवंत भोसले व साखरे यांनी पार पाडली.

ओ३म् भूर्भुवः स्वः ।
तत्सवितुर्वरेण्यं भर्गो देवस्य धीमहि ।
धियो यो नः प्रचोदयात् ।।

लातूर समाचार

भेसळखोरांना माफी नसावी

राज्यातच काय देशात भेसळखोरांची वाढती संख्या चिंता व्यक्त करणारी आहे. देशात तुकाराम मुंडे यांनी भेसळखोरांना उघडे पाडले व मोठ्या प्रमाणात भेसळ होते हे आता कोठे कळाले. महाराष्ट्र तुकाराम मुंडे यांची एफडीए विभागाचा चार्ज घेताच अनेक भेसळखोर कोण व कसे आहेत हे जनतेला काळाले. चांगले व नांमांकित असलेल्या खाद्य पदार्थ निर्माण करणाऱ्यावर धाडी टाकून बंदी आणली गेली. अनेक शेकडोच्या घरात अन्न व भेसळ विभागाने धाडी टाकून चुकीचे जे करीत आहेत त्यांची झोप उडवली आहे. मुळात आपल्याच देशातील आपल्याच बंधुभावांना, कुटुंबियांच्या अन्नात विष कालविण्याचे काम होते हे मोठे दुर्दैव आहे. त्यामुळे अशा चुकीच्या व्यक्तीला कठोरातील कठोर शिक्षा झाली पाहिजे. सरकारने या बाबत विचार केला पाहिजे. तसे देशात भेसळखोरांची संख्या कमी नाही. कशासाठी चांगल्या अन्नात माती कालविण्याचे काम होते हे कळून येत नाही. वास्तविक अनेकदा या बाबत शंका येते, मात्र भारतीय मंडळी चांगल्या विचाराची आहे ती भेसळ कशाला करेल असे वाटत होते. दुसरे कडे मोठ्या प्रमाणात पनीर मिळते. पनीर दुधापासून तयार केले. एवढ्या मोठ्या प्रमाणात देशात किंवा राज्यात गायी-म्हशी नसताना पनीर कसे उत्पादित होते ही शंका होती. ही शंका तुकाराम मुंडे यांनी उघडी करून दाखविली आहे. पनीर, खवा, काही बेकरीमध्ये मिळणारे पदार्थ हे भेसळीचे सापडली. त्यामुळे वाईट वाटते. सध्याला पाल्याभाज्या व फळे हे दुषीत करून विक्री करताना सापडली आहे. आपण जे अन्न खातो की विष खातो हेच कळून येत नाही. अनेक अन्नाच्या पदार्थात चुकीचे पदार्थ केमिकल्स मिसळले जातात कारण यापासून अधिक उत्पन्न मिळेल. वास्तविक हे चुकीचे आहे. तसे पाहिले तर कोणता पदार्थ शुद्ध आहे. हेच कळून येत नाही. कधी-कधी वाटते काय खावे. ज्यात शुद्धता असेल. सर्वात दुषीतपना अढळून येतो. अन्नपदार्थात भेसळ रोखले पाहिजे. बाजारात जे पदार्थ विकले जातात ते शुद्ध आहेत कशावरून? या बाबत जनतेला कळून येत नाही. जनतेला आपण खरेदी केलेला पदार्थ भेसळमुक्त आहे हे कळत नाही. मुळात अन्न व भेसळ विभाग एवढा चांगला आहे हे ज्यावेळी भेसळीचे पदार्थ पकडल्यावर कळून आले. यापुर्वी या कडे कोणाचे लक्ष नव्हते. तसे पाहिले तर दुधात पाणी घालणे हा देखिल भेसळीचा प्रकार आहे. आज घरोघरी दुध घेतले जाते ते अशुद्ध समजले जात आहे कारण पाण्याचे प्रमाण कमी आहे. दुसरे असे की, दुध हे केमिकल्सचा वापर करून केले जाते जे आरोग्यास मोठे घातक आहे. लहान मुलासाठीसाठी तर हानीकारक आहे. त्यामुळे राज्य सरकारने दखल घेवून या बाबत कडक नियमावली तयार केली पाहिजे. कडक व पळवाटा नसणारी नियमावली असली पाहिजे. सध्याला अनेक पळवाटा असल्याने शिक्षा होत नाही. त्यामुळे काळ सोकावला जात आहे. हे योग्य नाही. पुर्वी भेसळ नव्हते. शुद्ध दुध मिळत होते. वरचेवर मागणी वाढली. पुरवठा करणे अशक्य होवू लागले असेल, त्यामुळे चतुर व्यक्तींनी युक्ती शोधून भेसळ होवू लागले असेल असे दिसून येते. यावर त्याच वेळी निर्बंध किंवा कडक कायदे-नियमाची अमलबजावणी झाली असती तर याचा फैलाव झाला नसता. तसा विचार केला तर प्रत्येक बाब ही भेसळ दिसून येते. अन्न शुद्ध आहे याचा भरोसा दिसून येत नाही. अन्नातून बऱ्यादा विष बाधा झालेली आहे. याचे कारण भेसळ आहे हे सहज लक्षात येते. वाईट व देश-समाजविरोधी मंडळी यात गुंतलेली आहे. त्यामुळे कडक नियम व शिक्षेची तरतुद असली पाहीजे. वास्तविक नियम व कायद्याची अमलबजावणी महत्वाची आहे. भेसळ केल्यास मोठी शिक्षा होते. अशी भीती निर्माण झाली पाहिजे. सध्याला काय होते दंडच भरावा लागतो ही मानसिकता निर्माण झाली आहे. अनेक ठिकाणी भेसळ दिसून येते. या बाबत जनता सुद्धा आवज उठवित नाही. जनता मुळात संवेदनशील राहीली नाही. सुन्न बनली आहे. अन्याया विरोधात आवज उठवित नाही. दुसरी बाजूही समजून घेतली तर लक्षात येते, अशा घटनेबाबत वरिष्ठाकडे तक्रार केल्यास न्याय मिळेल याचा भरोसादिसून येत नाही. बऱ्याचदा न्याय कोणाकडे मागावा, मागितला तर न्याय मिळेलच याचा भरोसा दिसून येत नाही. त्यामुळे सरकारने पहिल्यांदा कायद्याची अमलबजाणी तंतोतंत करावी. जनतेला विश्वास वाटला पाहिजे की, तक्रार केल्यास चौकशी होवून न्याय मिळातो! आलिकडे प्रशासन एवढे सुस्त झाले की, गप्प बसल्याचे बरे, अशी मानसिकता निर्माण झाली आहे. भेसळखोर हे गडगंज, श्रीमंत व काही प्रमाणात गुंड असतात. त्याचा बंदोबस्त केला जात नाही. गोरगरीब किंवा जनसामान्य भेसळीस तयार नसतो. काहि दुधवाले चांगले दुध वितरीत करतात, मात्र जे मोठ्या प्रमाणात गुंडगिरी करताता, तेच मोठ्या प्रमाणात भेसळ करतात हे उघड दिसून येते. त्यामुळे भेसळ उघडे पडले तर त्याला कडक शिक्षा झाली पाहिजे. अशी शिक्षा असावी की, पुन्हा भेसळ करण्याची हिंमत होणार नाही. सध्याला भीती राहिली नाही. त्यामुळे प्रत्येक बाबतीत भेसळ होत आहे. पाल्याभाज्य, फळे, दुधजन्य पदार्थ, अन्नधान्य शुद्धतेबाबत शंका निर्माण होत आहे ही बाब विचार करायाला लावणारी आहे. दररोज लागणारे दुधात तरी भेसळ केली जावू नये. परवडत नाही हे कारण पुढे करून अन्नात माती कालविण्याचे काम केले जात आहे. तुकाराम मुंडे सारखे अधिकारी असले पाहिजे. मुंडे सारख्यांचा विचार इतर अधिकाऱ्यात दिसून येत नाह. एफडीएच्या कारवाईने अनेक जन घाबरले आहेत. असा वचक इतर अधिकारी बसवतील का मुख्य प्रश्न आहे. जे वुकीचे होते, ते दिसते-कळते तरी भेसळीचे प्रमाण वाढते आहे. आता या बाबत जनतून विचार पुढे आले पाहिजे. सरकारपेक्षा जनतनेनी विचारपुर्वक चालले पाहिजे. भेसळकरणारी चुकीच्या बाबी सोडून दिल्या पाहिजे. आपणच आपल्या परिवाराला भेसळ रोखणारे प्रशिक्षण घेण्याची गरज आहे. जे चांगले ते मिळावे, वाईटबाबी सोडून दिले पाहिजे. आता सांगून-समजावुन सांगण्यापेक्षा कडक नियम तोडणाऱ्याविरोधात कडक कायदे असावेत, त्याची कडक अमलबजावणी झाली तरच भेसळपना कमी होणार आहे. नसता आपल्याच माणसाला आपण विष खाऊ घालणे मोठे वाईट आहे, पाप आहे.

कोटी देवांचे पावन धाम :

सोनार समाजाचे श्रद्धास्थान श्रीं. कोर्टेश्वर महादेव. आधी कोर्टी मग सृष्टी संत नरहरी महाराजांच्या माता पिता आणि बंधूच्या विस्मरणात गेलेल्या पावन समाधी स्थळाचा महिमा !

देवा तुझा मी सोनार, तुझा नामाचा व्यवहार असे म्हणत विठ्ठल चरणी आणि शिवचरणी लिन झालेले वारकरी संप्रदायातील महान संत शिरोमणी नरहरी महाराज हे आपल्या अखिल सोनार, सुवर्णकार समाजाचे दैवत आणि अस्मिता आहेत. पंढरपूर येथील महाद्वाराजवळ असलेल्या त्यांच्या मुख्य समाधी मंदिराला आणि प्रतीक समाधीला दरवर्षी लाखो भाविक भेट देतात. तथापी अत्यंत खेदाची आणि आत्मपरीक्षण करण्याची गोष्ट म्हणजे ज्या माता पित्यांच्या पोटी या अलौकिक संताने जन्म घेतला आणि ज्या धाकट्या बंधुने त्यांच्या खांद्याला खांदा लावून भक्तीचा प्रसार, प्रचार केला त्यांचे मूळ समाधी स्थान बहुतांश समाज बांधवापासून अनभिज्ञ आहे. पंढरपूर पासून अवघ्या सात किलोमीटर वर पंढरपूर -- कराड रस्त्यावर कोर्टी या ऐतिहासिक गावात हे समाधी स्थळ आहे.

तेथील पुजारी श्री. अमोल गुरव व त्यांचे बंधू श्याम गुरव यांनी सांगितले की, या स्थळाची माहिती ज्यांना आहे असे मोजकेच सोनार समाज बांधव येथे येतात. वर्षभरात त्यांची संख्या जेमतेम शंभरच्या आसपास असते. आपल्या दैवतांच्या माता पित्याचे, बंधूचे स्थान असे दुर्लक्षित राहणे हे आपल्या समाजासाठी चिंताजनक आहे. संपूर्ण सोनार समाजाने जागृत होऊन या पवित्र समाधी स्थळाचे प्रचार, प्रसार करणे आणि येथे दर्शनासाठी येणे ही काळाची गरज आहे. पंढरपूर परिसरात एक अतिशय जुनी आणि महत्वाची म्हण, आधी कोर्टी मग सृष्टी. प्रसिद्ध आहे. या विधानामागे या भूमिचे अनादी काळापासूनचे अध्यात्मिक महत्व दडलेले आहे. या क्षेत्रात प्राचीन काळी एक कोटी देवी देवतानी एकत्र येऊन वास्तव्य केले होते. म्हणून कोटी या शब्दाचा अपभ्रन्श होऊन या गावचे नांव कोर्टी असे रूढ झाले असावे असे मानले जाते. शैव संप्रदायामध्ये या स्थानाला सर्वोच्च मानले जाते.

सृष्टीच्या निर्मिती पूर्वी किंवा विठ्ठल स्वरूप प्रकट होण्यापूर्वी भगवान शंकराची ही मुख्य तपोभूमी होती. अशी श्रद्धा आहे. येथील श्री. कोर्टेश्वर महादेव मंदिर हे संपूर्ण सोलापूर जिल्ह्यातील एकमेव सात गर्भगृहे (सप्तलिंग) असलेले अद्वितीय प्राचीन मंदिर आहे असे सांगून पुजारी श्री. अमोल गुरव पुढे म्हणाले की, याच पवित्र आणि जागृत क्षेत्रात संत नरहरी महाराजांच्या पूर्वजानी आपली भक्ती रुजविली. संत नरहरी महाराजांचे पूर्वज मूळचे देवगिरी. यादव राजांच्या काळात राजकीय आणि सामाजिक बदलानंतर हे घराणे सांगली जिल्ह्यातील मिरज जवळच्या म्हेत्रे गावी आले. पिढ्यानंपिढ्या हे सोनार घराणे जन्मापासून कट्टर शिवभक्त होते.

नरहरी महाराजांचे आजोबा मुरारी आणि वडील अच्युतबाबा हे आपल्या सोनार व्यवसायानिमित्त आणि पंढरीच्या अध्यात्मिक आकर्षणापोटी पंढरपूरात आले. ते विठ्ठल मंदिराच्या महाद्वाराजवळ सराफी व्यवसाय करत असत. मात्र त्यांची भक्ती भगवान शंकरावर अढळ होती. पंढरपूर हे मुख्यत्वे विठ्ठल - वैष्णव क्षेत्र असल्याने अच्युत्यबाबा व त्यांच्या पत्नी सावित्रीबाई यांनी आपल्या दैनंदिन शिव उपासनेसाठी पंढरपूर जवळच असलेल्या कोर्टी येथील शांत आणि पवित्र कोर्टेश्वर महादेव मंदिर परिसराची निवड केली. ते रोज या तपोभूमीत येऊन महादेवाची आराधना करत असत.

अच्यूतराव व सावित्रीबाई यांना लग्नानंतर बरीच वर्षे अपत्य नव्हते. त्यांनी कोर्टीच्या कोर्टेश्वर महादेवाला साकडे घातले. महादेवाच्या आशीर्वादाने त्यांच्या पोटी दोन रत्न जन्माला आले. थोरले संत नरहरी महाराज व धाकटे संत नारायण स्वामी. संतांच्या जीवन चरित्रातील कथेनुसार एकदा शिवरात्रीच्या परम पावन दिवशी हे दाम्पत्य कोर्टी येथील मंदिरात शिव नामाचा अखंड गजर करत भक्तीत पूर्णपणे लिन झाले होते. त्या दिव्य क्षणी त्यांना ईश्वरी संकेत मिळाले आणि दोघांनीही एकाच वेळी, एकाच ठिकाणी आपला देह त्याग केला. एकाच क्षणाला पती पत्नीचा आत्मा शिव चरणी विलीन होणे ही एक अलौकिक घटना होती. या अलौकिक घटनेची साक्ष म्हणून कोर्टी येथे त्यांची एकत्रित समाधी बांधण्यात आली.

बंधू संत नारायण स्वामी म्हणजे अद्वैत भक्तीचा वसाच !. संत नरहरी महाराजांचे धाकटे बंधू संत नारायण स्वामी (नारायण महाराज) हे देखील उपजतच अत्यंत सात्विक वृतीचे होते. त्यांनी थोरल्या भावाला केवळ भाऊ न मानता आपले गुरु व मार्गदर्शक मानले. नरहरी महाराजांच्या सुवर्ण व्यवसायात आणि त्यांच्या भक्तीच्या प्रवासात नारायण स्वामींची साथ मोलाची होती. सुरुवातीला केवळ शिवभक्ती करणाऱ्या या कुटुंबात जेव्हा संत नरहरी महाराजांना विठ्ठलाच्या मूर्तिमध्ये शिवाची पिंड दिसली आणि हरि - हर (विठ्ठल आणि शिव) एकच असल्याचा सक्षात्कार झाला. तेंव्हा नारायण स्वामींनीही या अद्वैत विचारांचा पूर्ण स्विकार केला. आई वडिलांच्या पश्चात त्यांनी आपले संपूर्ण जीवन याच भक्तीत व्यतीत केले आणि शेवटी कोर्टी येथेच आई वडिलांच्या समाधीच्या अगदी शेजारी त्यांनीही समाधी घेतली.

कोर्टी येथील हे समाधी स्थळ हे एक दर्शन स्थान नसून ती एक जागृत अध्यात्मिक भूमी आहे. येथे आल्यावर भाविक पुढील स्थळांना भेट देतात असे तेथील जेष्ठ नागरिक श्रीं. धुळा रामा वाघामोडे आणि श्री नागेशराव कुलकर्णी यांनी सांगितले की, कोर्टी हे क्षेत्र प्राचीन काळापासून अनेक ऋषींमुनींचे तपोवन होते. येथे अनेक ऋषींनी भगवान शंकराला प्रसन्न करण्यासाठी हजारो वर्षे कठोर तपश्चर्या केली. शैव संप्रदायात शिव पूजेसाठी भस्माला अनन्यसाधारण महत्व आहे. ऋषींमुनींनी केलेल्या होमहवनाची आणि धुनीची राख वर्षानुवर्षे एकाच ठिकाणी जमा होत गेली.या जागेला अलौकिक शक्ती प्राप्त झाली. येथील भस्म घरी नेऊन कपाळाला लावल्याने घरातील नकारात्मक ऊर्जा दूर होते. आजारपण बरे होते. मनाला शांतता लाभते असे मानले जाते. पवित्र भस्माचा डोंगर -- विभूती टेकडी ---- मुख्य मंदिरापासून साधारणतः दोनसे पन्नास फुटावर व समाधी स्थळापासून अवघ्या पन्नास फुटावर निसर्गत: तयार झालेला भस्माचा डोंगर आहे.संत नरहरी महाराजांचे आई वडील, बंधू याच पवित्र भस्माचा कपाळाला टिळा लावून महादेवाची आराधना करायचे.या डोंगराची माती भस्म अत्यंत पवित्र मानली जाते. भक्त हे भस्म कपाळाला लावतात आणि समाधीचे दर्शन घेतात.

आजही येथे येणाऱ्या भाविकांना वेगळीच शांतता आणि ऊर्जा जाणवते. पूर्वी सोनार समाज बांधव याठिकाणी येऊन समाधीस रुद्राभिषेक करायचे तसेच आपल्या सुवर्ण व्यवसायातील मुख्य अवजारे ऐरण, लहान मोठे हातोडे, मुस, कातरी, कानस,चिमटा,पोतडी आदी समाधीच्या चरणी ठेऊनसुवर्ण व्यवसायाला बरकत येण्यासाठी आशीर्वाद मागायचे. सोनार समाजासाठी या क्षेत्राचे महत्व अतिशय अनमोल आहे. सोनार समाजासाठी संत नरहरी महाराज हे केवळ एक संत नसून कुळदैवत आहेत. मग ज्या मातीने आपल्या कुळदैवतास जन्म दिला ती कोर्टीची भूमी आपले मूळ कुळतीर्थ का ठरू नये ?.

वर्षभरात अत्यल्प भाविक येतात हे चित्र बदलण्याची वेळ आली आहे. आज श्री. अमोल पुजारी यांनी व्यक्त केलेली खंत डोळ्यात अंजन घालणारी आहे. कोट्यावधीच्या संख्येत असलेला आपला सोनार समाज वर्षाला शंभर च्या संख्येने येथे येतो याचे मुख्य कारण म्हणजे माहितीचा अभाव !. हा लेख वाचणाऱ्या प्रत्येक समाज बांधवांचे हे कर्तव्य आहे की त्यांनी ही माहिती आपल्या कुटुंबापर्यंत आणि नातेवाईकांपर्यंत पोहोचवावी. कोर्टी येथील या पवित्र समाधी स्थळाचा महाराष्ट्र, पर्यायाने देशभर प्रचार, प्रसार होण्यासाठी सोनार समाजातील प्रत्येक घटकाने पुढे येणे गरजेचे आहे. कोर्टी वारीची परंपरा चालू करणे. दरवर्षी आषाढी, कार्तिकी, एकादशी किंवा माघ वद्य तृतीया (संत नरहरी महाराज पुण्यतिथी) या काळात पंढरपूर ला येणाऱ्या प्रत्येक सोनार बांधवाने, पहिले दर्शन कोर्टीचे, मग दर्शन पंढरीचे. हे नियम स्वतःला लावून घेतला पाहिजे. या लेखातील माहिती आपल्या समाजाच्या व्हाट्सअप ग्रुपवर, फेसबुक वर, यू ट्यूब वर मोठया प्रमाणावर शेअर करावेत. प्रत्येक शहर, गावातील समाज संघटनानी, मंडळानी आपल्या वार्षिक सहली किंवा धार्मिक यात्रा आयोजित करताना पंढरपूर सोबत कोर्टी येथील समाधी दर्शनाचा समावेश आवर्जून करावा.मोठया संख्येने आपण हजेरी लावू या. चला कोर्टीला, वंदन करू या, संत नरहरी महाराजांच्या माता, पिता, बंधूच्या चरणी. जय हरि विठ्ठल, जय कोर्टेश्वर महादेव !. शेवटी एवढेच म्हणावेसे वाटते की, आपल्या पूर्वजांचा आणि सोनार, सुवर्णकार समाजाचा हा दैवी वारसा फक्त इतिहासाच्या पानावर मर्यादित राहू नये. पंढरपूर च्या पवित्र भूमी पासून अवघ्या सात किलोमीटर अंतरावर असलेले, श्री. क्षेत्र कोर्टी हे केवळ एक मंदिर नसून आपल्या अस्मितेचे केंद्र आहे. जेंव्हा जेंव्हा आपण पंढरीची वारी करू तेंव्हा, या सात गर्भगृह असलेल्या अद्वितीय कोर्टेश्वर महादेवाच्या चरणी नतमस्तक होण्यासाठी वेळ नक्की काढा. चला, आपल्या या वैभवशाली तीर्थक्षेत्राचा प्रचार करू या.आणि येणाऱ्या पिढीला या समृद्ध वारशाची ओळख करून देऊ या.हर हर महादेव !

(संदर्भ व कृतज्ञता ----- श्री. कोर्टेश्वर महादेव मंदिर देवस्थान व समाधी स्थळ, कोर्टी (पंढरपूर), स्थानिक जेष्ठ नागरिक व पुजारी परिवार कोर्टी, पंढरपूर)

वसंत रा. पोतदार, अध्यक्ष,
सोनार समाज संस्था, सोलापूर.
मोबाईल : ९४२३० ६५९१५

मातीतील अदृश्य प्राणी विश्व अस्तित्वाच्या संकटात

आपण पर्यावरण संवर्धनाचा विचार करताना जंगल, नद्या, वाघ, चिमण्या किंवा प्लास्टिक प्रदूषणाबद्दल बोलतो; पण आपल्या पायाखालील मातीमध्ये अब्जावधी जीवांचे एक समृद्ध विश्व वसलेले आहे, याची फार कमी जणांना जाणीव असते. प्रत्यक्षात माती ही केवळ शेतीसाठी वापरली जाणारी जमीन नसून ती पृथ्वीवरील सर्वाधिक जैवविविधतेचा अधिवास आहे. संयुक्त राष्ट्रांच्या अन्न व कृषी संघटनेच्या माहितीनुसार, पृथ्वीवरील सुमारे २५ टक्क्यांहून अधिक जैवविविधता मातीमध्ये आढळते, आणि स्थलीय परिसंस्थेतील सुमारे ४० टक्के सजीव आपल्या जीवनचक्रातील कोणत्या ना कोणत्या टप्प्यावर मातीशी निगडित असतात. जीवाणू, बुरशी, आदिजीव, सूत्रकृमी, गांडुळे, सहस्रपादी, शतपदी, कुंतकीटक, कणकीटक आणि इतर असंख्य अपृष्ठवंशी जीव मिळून मातीला जिवंत ठेवतात. दुर्दैवाने हे अदृश्य प्राणीविश्व आज अस्तित्वाच्या संकटात सापडले आहे.

मातीतील या जीवांना जीवशास्त्रात मृदा प्राणिजात असे म्हटले जाते. हे जीव मृत पाने, कुजलेले लाकूड, पिकांचे अवशेष आणि इतर सेंद्रिय पदार्थांचे विघटन करून पोषकतत्त्वांचे पुनर्चक्रण करतात, हवा खेळती ठेवतात आणि मातीची रचना सुधारतात म्हणूनच आधुनिक पर्यावरणशास्त्रामध्ये त्यांना परिसंस्थेचे अदृश्य अभियंते असे संबोधले जाते. हे जीव नसतील, तर सुपीक मातीची कल्पनाच करता येणार नाही. विशेष म्हणजे, जगातील बहुतांश वनस्पती अंतर्मूळ बुरशींसोबत सहजीवी संबंध निर्माण करतात, या भूमिगत बुरशी-जाळ्याला शास्त्रज्ञ भूमिगत वृक्षजाल असे संबोधतात, ज्याद्वारे वनस्पतींमध्ये पाणी, खनिजे आणि रासायनिक संदेशांची देवाणघेवाण होते.

हे सर्व सजीव एकमेकांशी जोडलेले असून, त्यांच्यावर अवलंबून असलेले उभयचर, सरपटणारे प्राणी, पक्षी व लहान सस्तन प्राणी मिळून एक भूमिगत अन्नजाळे तयार होते. या जाळ्यातील एखादा दुवा तुटला, तर त्याचे परिणाम संपूर्ण परिसंस्थेवर होतात, यालाच पर्यावरणशास्त्रात पर्यावरणीय साखळी-परिणाम असे म्हणतात. त्यामुळे मृदजीवांची घट ही केवळ एका जीवाची हानी नसून संपूर्ण पर्यावरणीय संतुलनासाठी धोक्याची घंटा आहे.

अलीकडेच ब्रिटिश ट्रस्ट फॉर ऑर्निथॉलॉजी या संस्थेच्या शास्त्रज्ञांनी जवळपास शंभर वर्षांतील १०० हून अधिक अभ्यासांचे विश्लेषण करून एक महत्त्वाचा निष्कर्ष मांडला ज्यामध्ये गांडुळांची संख्या दरवर्षी सुमारे १.६ ते २.१ टक्क्यांनी घटत असून, गेल्या २५ वर्षांत ही घट ३३ ते ४१ टक्क्यांपर्यंत पोहोचली आहे.

आज हे प्राणीविश्व अनेक मानवनिर्मित आणि हवामानजन्य संकटांना सामोरे जात आहे. रासायनिक खतांचा आणि कीटकनाशकांचा अतिवापर, जंगलतोड, वाढते शहरीकरण, मातीचे काँक्रीटीकरण, खोल नांगरणी, पिकांचे अवशेष जाळणे, तसेच वाढते तापमान, अनियमित पर्जन्यमान आणि दीर्घकाळ पडणारा दुष्काळ यांमुळे मृदजीवांचे नैसर्गिक अधिवास झपाट्याने नष्ट होत आहेत आणि त्यांचे वर्तन, प्रजनन व वितरण विस्कळीत होत आहे. कीटकनाशके केवळ हानिकारक कीटकांनाच नव्हे, तर मातीतील उपयुक्त अपृष्ठवंशी जीवांनाही मोठ्या प्रमाणावर हानी पोहोचवत असल्याचे अनेक संशोधनांत स्पष्ट झाले आहे. यालाच कीटक-प्रलय असे म्हणतात. परिणामी मातीतील जैविक अन्नसाखळी कमकुवत होत असून, विघटन करणाऱ्या जीवांची क्रियाशीलता कमी झाल्याने पोषकतत्त्वांचे पुनर्चक्रणही मंदावते.

भारत सरकारच्या मृदा आरोग्यपत्रिका योजनेमुळे देशभरातील मातीच्या पोषकतत्त्वांचे परीक्षण करण्याचे मोठे काम सुरू झाले आहे. राष्ट्रीय पर्जन्याश्रित क्षेत्र प्राधिकरणाच्या मते, भारतीय मातीतील सेंद्रिय कर्बाचे प्रमाण गेल्या ७० वर्षांत सुमारे १ टक्क्यावरून घसरून ०.३ टक्क्यांपर्यंत खाली आले आहे. महाराष्ट्राची स्थिती याहूनही अधिक चिंताजनक आहे ज्यामध्ये ६० टक्क्यांहून अधिक मातीच्या नमुन्यांमध्ये सेंद्रिय कर्बाचे प्रमाण ०.४० टक्क्यांपेक्षा कमी आढळले असून, ते शास्त्रीयदृष्ट्या 'कमी' या वर्गवारीत मोडते. सेंद्रिय कर्ब हाच मृदजीवांचा मुख्य अन्नस्रोत असल्याने, ही घट थेट मातीतील जीवसृष्टीच्या ऱ्हासाशी जोडलेली आहे. त्यामुळे मातीचे आरोग्य केवळ नत्र, स्फुरद किंवा पालाश यांच्या आधारे नव्हे, तर मृदजीवांची विविधता आणि सूक्ष्मजीवांची क्रियाशीलता यांच्या आधारेही तपासले गेले पाहिजे. भविष्यात मृदा जैवविविधता सनियंत्रणाला प्राधान्य देण्याची गरज आहे.

या समस्येवर उपायही आपल्या हातात आहेत. रासायनिक कीटकनाशकांचा विवेकपूर्ण वापर, सेंद्रिय खतांचा आणि कंपोस्टचा अधिक वापर, पिकांचे अवशेष न जाळणे, मातीचे अनावश्यक काँक्रीटीकरण टाळणे, नैसर्गिक अधिवासांचे संरक्षण करणे आणि मृदजीवांविषयी शालेय स्तरापासून जनजागृती निर्माण करणे ही काळाची गरज आहे. माती ही केवळ शेतीचे साधन नसून एक जिवंत परिसंस्था आहे, ही जाणीव समाजात रुजली पाहिजे.

आज आपण डोळ्यांना दिसणाऱ्या प्राण्यांच्या संरक्षणासाठी प्रयत्न करतो; पण पृथ्वीवरील जीवनाचा पाया असलेल्या या अदृश्य प्राणीविश्वाकडे दुर्लक्ष करतो. मातीतील हे सूक्ष्म आणि अपृष्ठवंशी जीव शांतपणे आपले कार्य करत असतात; परंतु त्यांच्या अस्तित्वावरच अन्नसाखळी, जैवविविधता आणि पर्यावरणीय संतुलन उभे आहे. माती जिवंत राहिली, तरच पर्यावरण जिवंत राहील; आणि पर्यावरण जिवंत राहिले, तरच मानवाचे भविष्य सुरक्षित राहील.

प्रा. यशवंत पटणे
प्राणीशास्त्र विभाग,
महात्मा बसवेश्वर महाविद्यालय, लातूर
७४९९१०६९२४

राष्ट्रनिष्ठ जहाल क्रांतिकारक रामकृष्ण खत्री यांची जीवनगाथा

गाऊ त्यांना आरती : शिरीष चिटणीस

रामकृष्ण खत्री या जहाल स्वातंत्र्यसेनानीस ९ ऑगस्ट १९२५ रोजी काकोरी रेल्वे दरवड्यातील सहभागाबद्दल १० वर्षांची कठोर कारावासाची शिक्षा भोगावी लागली. हिंदुस्थान रिपब्लिकन असोसिएशन या जहाल संघटनेचे ते प्रमुख आधारस्तंभ होते. या संघटनेतर्फे पहिला दरोडा ९ मार्च १९२३ रोजी बिचपुरी या ठिकाणी घालण्यात आला. त्यात रामकृष्ण खत्री, पंडित रामप्रसाद बिस्मिल, अशफकउल्ला, शचींद्र बक्षी व मन्मथनाथ गुप्त सहभागी होते. या साहसपूर्ण दरोड्यात मिळालेली सर्व रक्कम हिंदुस्थान रिपब्लिकन असोसिएशनच्या कार्यासाठी देण्यात आली. यानंतरही दोन दरोडे बमशैली व द्वारकापुर येथे घालण्यात आले. या दोन दरोड्यात रामकृष्ण खत्री यांचा सहभाग नसला, तरी या दरवड्याच्या नियोजनात त्यांचा अंतर्भाव होता.

९ ऑगस्ट १९२५ रोजी पं. रामप्रसाद बिस्मिल यांच्या योजनेप्रमाणे सरकारी पोस्ट ऑफिसचा रेल्वेतून नेण्यात येणारा खजिना काकोरी रेल्वे स्टेशनजवळ लुटण्यात आला.

ही ब्रिटिश राजसत्तेविरुद्धची अत्यंत गाजलेली क्रांतिकारी कारवाई होती. या कारवाईचा उद्देश सरकारी खजिना लुटण्यापेक्षा अधिक व्यापक होता. क्रांतिकारी चळवळीसाठी निधी उभा करणे, ब्रिटिश सत्तेला धोका देणे आणि लोकांमध्ये प्रतिकाराची भावना जागृत करणे हा होता. रामकृष्ण खत्री या चळवळीच्या नेटवर्कमध्ये असल्यामुळे त्यांना या प्रकरणाशी जोडले गेले. महाराष्ट्रातील बुलढाणा जिल्ह्यातील चिखली, या गावी ३ मार्च १९०२ रोजी जन्मलेल्या रामकृष्ण खत्री यांचे आयुष्य हे बालपणापासून मृत्यूपर्यंत राष्ट्रनिष्ठा, त्याग, धैर्य, शिस्त आणि स्मृतीसंवर्धन यांच्या धाग्यांनी विणले गेलेले होते. लोकमान्य बाळ गंगाधर टिळक यांच्या विचारांचा त्यांच्यावर झालेला प्रभाव हा त्यांच्या राजकीय व्यक्तिमत्त्वाचा मूलाधार होता. लोकमान्य टिळकांनी

ज्या स्वराज्याची ज्वाला जनमानसात चेतवली, त्या ज्वालेची पहिली ठिणगी रामकृष्ण खत्री यांच्या तरुण मनात पडली आणि पुढे ती ठिणगी संघटन, प्रचार, साहस आणि क्रांतिकारी कृतीत रूपांतरित झाली. रामकृष्ण खत्री यांचे जीवन भारतीय स्वातंत्र्यलढ्यातील शस्त्रधारी क्रांतीबरोबरच वैचारिक जागृती करणारे, संघटन उभारणारे, स्मृती जपणारे आणि स्वातंत्र्यानंतरही राष्ट्रकार्याची मशाल सतत जागती ठेवणारे असे होते.

लोकमान्यांकडून प्रेरणा

रामकृष्ण खत्री यांच्या वडिलांचे नाव शिवलाल चोप्रा आणि आईचे नाव कृष्णाबाई होते. विद्यार्थी जीवनात लोकमान्य टिळक यांच्या व्याख्यानाने प्रेरीत होऊन त्यांनी एक संत मंडळ स्थापन करण्याचा निर्णय घेतला आणि 'न्यूट्रल सोसायटी' या नावाने एक संस्था स्थापन केली. या संस्थेत ते महंत गोविंद प्रकाश या नावाने ओळखले जात होते.

रामकृष्ण खत्री यांची ही संस्था तरुणांना शिस्त, विचार आणि राष्ट्रकार्याकडे वळवण्याचे काम करीत असे. ही संस्था क्रांतिकारी कार्यासाठी पोषक वातावरण निर्मितीसाठी सभा घेणे, तरुणांची निवड करणे, पत्रव्यवहार, प्रवचने आणि वैचारिक चर्चा याद्वारे स्वातंत्र्यलढ्यासाठी आवश्यक असणारे मनुष्यबळ तयार करीत असे. लोकमान्य टिळकांच्या भाषणांनी ब्रिटिश साम्राज्याचे जोखड आपल्यावर असून शिक्षण, व्यापार, प्रशासन, न्यायव्यवस्था, पोलिसी दडपशाही, करसंकलन, रेल्वे, दळणवळण आणि सार्वजनिक जीवनाच्या प्रत्येक स्तरावर ब्रिटिश शासनाचा असलेला प्रभाव रामकृष्ण खत्री यांच्या मनावर ठसला. या भाषणांनी देशभक्तीची जाणीव कृतीत उतरवणारे रामकृष्ण खत्री हे स्वातंत्र्याची स्वप्ने पाहणारे थोर राष्ट्रभक्त होते. 'स्वराज्य हा माझा जन्मसिद्ध हक्क आहे' हे टिळकांचे वाक्य त्यांना स्वातंत्र्यलढ्यासाठी जहाल क्रांतिकारक

बनण्यासाठी प्रेरक ठरले. जहाल क्रांतिकारकांमध्ये सामील होऊन रामकृष्ण खत्री हे हिंदुस्थान असोसिएशन संघटनेमध्ये सामील झाले. क्रांतिकारक चळवळीमध्ये मुरलेलेच लोक संस्थेत असल्यामुळे बॉंब तयार करणे व नवीन शस्त्रास्त्रे मिळविणे यात ते कुशल व तरबेज होते. रामकृष्ण खत्री यांचे हिंदी, मराठी, गुरुमुखी आणि इंग्रजी भाषेवर प्रभुत्व होते. महाराष्ट्रातील असल्यामुळे रामकृष्ण खत्री यांचे मराठी भाषेवरील जादा प्रभुत्व बघून पं. रामप्रसाद बिस्मिल यांनी त्यांच्यावर मध्य प्रांत आणि महाराष्ट्र याठिकाणची संघटना वाढविण्याची जबाबदारी दिली होती. हे कार्य अत्यंत महत्त्वाचे होते, कारण क्रांतिकारी चळवळ सर्व प्रांतात विस्तारणे महत्त्वाचे होते. स्वातंत्र्यलढ्यामध्ये भाषेचे महत्त्व असल्यामुळे रामकृष्ण खत्री यांच्यातील संघटनात्मक कौशल्याने महाराष्ट्र, मध्य प्रांत, उत्तर प्रदेश आणि पंजाबपर्यंत पसरलेल्या क्रांतिकारी जाळ्यांमध्ये संदेश पोहचविणे, कार्यकर्त्यांची भेट घडवणे ही जबाबदारी त्यांनी पार पाडली. एखाद्या व्यक्तीवर विश्वास ठेवला जातो तो त्याच्या वैचारिक निष्ठेमुळे. ती निष्ठा खत्री यांनी टिळकांच्या विचारातून आणि स्वतःच्या राष्ट्रीय उत्कटतेतून सिद्ध केली होती.

आरोपींची धरपकड

काकोरी दरोड्यानंतर ब्रिटिश सरकारने खूप मोठ्या प्रमाणावर धरपकड केली. प्रत्यक्ष हल्ल्यात सहभागी असलेल्यांबरोबरच मदत करणारे, संपर्क पुरवणारे आणि संघटनेशी संबंध असलेल्यांना ताब्यात घेण्यात आले. रामकृष्ण खत्री यांना पुण्यात ताब्यात घेण्यात आले व लखनौ येथे तुरुंगात ठेवण्यात आले. लखनौ तुरुंगात काकोरी खटल्यातील सर्वच आरोपींना ठेवण्यात आले. प्रथम तुरुंगात स्वातंत्र्यलढ्यातील आरोपींना अतिशय वाईट अन्न देण्यात येत असल्यामुळे सर्वांनी झगडा सुरू केला. याचा परिणाम होत नाही असे पाहून रामकृष्ण खत्री व इतरांनी उपवासास प्रारंभ केला. सोळा दिवसांच्या ब्रिटिश सरकारने प्रत्येक आरोपीला प्रतिदिनी दहा आणे भत्ता मान्य केला. लखनौच्या तुरुंगात सर्वच काकोरी दरोड्यातील आरोपी एकत्र राहून मृत्यूची टांगती तलवार डोक्यावर असतानाही देशवीर म्हणून अत्यंत आनंदी होते. काही अध्ययनशील लोकांनी वेगवेगळ्या भाषांचा अभ्यास सुरू केला. काहींनी तुरुंगात आखाडा चालविण्याची अनुज्ञा घेऊन नियमित व्यायामाच्या प्रात्यक्षिकात दंग होऊन राहिले. काही गानविद्येच्या उपासकांनी सतार व पेटी ही वाद्ये ठेवण्याची (**क्रमशः पुढच्या अंकात**)

परवानगी मागून घेतली. मृत्यूच्या छायेत संगीतातील

संकट काळात मायदेशाची आठवण?

अभिजित अकोळकर

जगायला अमेरिका हवी आणि मरायला भारत हवा, अशी प्रवृत्ती अमेरिकेत राहणार्या आणि अन्य देशांतील भारतीयांमध्ये वाढू लागली आहे. एका आजीबाईंनी नुकतेच भारतीय नागरिकत्व घेतले. त्यामुळे ही बाब अधिकचं उघड झाली. मात्र, संकटकाळात परदेशातील आजार घेऊन भारतात येऊ नका. आजार आणि संकटाचा सामना तेथे धीरोदात्तपणे करावा. आंध्र प्रदेशातील कोंड्रागुंटा महालक्ष्मम्मा (वय ९४) यांनी अमेरिकेचे नागरिकत्व स्वेच्छेने सोडून भारताचे नागरिकत्व नुकतेच घेतले. त्यांना भारतातच उर्वरीत आयुष्य घालवायचे असून भारतात मृत्यू व्हावा म्हणून त्यांनी हा निर्णय घेतला होता.

आलिशान जीवन, केवळ स्वतःची उन्नती करणे या स्वार्थापोटी बरेच जण देश सोडून परदेशात स्थायिक होतात. विद्यार्थी आणि तरुणांचे ठीक आहे; पण वयोवृद्ध पालकांचे काय? एक तर ते मुले आणि नातवंडे भारतात परत येतील अशा भाबड्या आशेने वाट पाहत राहतात किंवा नातवंडांचे संगोपन करणे किंवा घरकामावर देखरेख यासाठी ते जातात. अशा पालकांची स्वार्थी पिढी ना त्यांच्या देशाची असते आणि ना त्यांच्या पालकांची. संकट आली, की पहिली धाव ते त्यांच्या त्यांच्या देशात घेतात. स्वाईन फ्लू, कोरोना आल्यावर ते भारतात आले. इबोला आला की, एक महिला मायदेशात आली.

युद्ध काळातही असेच घडते. देश लोकसंख्येत आता क्रमांक एक बनला आहे. परदेशगमन जरूर करावे आणि तेथे कायमस्वरूपी राहावे. आलिशान जीवन जगण्याची हौस किंवा गरज म्हणून गेलेल्यांनी संकटाचाही सामना तेथेच धाडसाने करावा. तेथील आजार घेऊन भारतात येता कामा नये. घातक संसर्गजन्य रुग्णांना देशात येऊ देणे म्हणजे संसर्ग वाढवण्यास आमंत्रण देणे आहे, याचे भान सरकारने ठेवावे. मानवतेच्या दृष्टीने सरकार संकटकाळात विमाने पाठवते, ही प्रथा आता बंद करावी. किमान महामारीच्या काळात तरी असले उद्योग करून भारतीय नागरिकांना संकटात ढकलू नये. आजाराचे गंभीर परिणाम देशाला भोगायला लावू नये. स्वाइन फ्लूचा फैलाव झाला तेव्हा परदेशातून आलेल्या पर्यटक रुग्णामुळे पुण्यात संसर्ग वाढला. अमेरिकेसह प्रगत राष्ट्रात औषधोपचार पद्धती आधुनिक असल्याचे सांगितले जाते. कोरोनासारख्या आजारावेळी मग काय झाले होते. असा प्रश्न पडतोच ना?

आईच्या संरक्षणासाठी जीव दिला

मनुष्याच्या विकासात आई-वडिलांची महत्वाची भूमिका असते. ते मुलांना वाढवतात व त्यांना स्वत:च्या पायावर उभे राहण्यास सक्षम बनवतात. तसेच मरेपर्यंत आपल्या मुलांच्या कल्याणाचीच प्रार्थना करतात. जगातील सर्व देवता, पैगंबर, साधु-संत व महापुरुषांनी आई-वडिलांच्या सेवेस पुण्य कर्म संबोधले आहे. भगवान बुद्धांनी देखील या सत्याचा अनुभव केला होता म्हणून त्यांनी जीवनात आई-वडिलांना महत्वपूर्ण स्थान दिले. आपल्या उपदेशात ते नेहमी आई-वडिलांची सेवा करण्यास सांगत होते. बौद्ध धर्माचा ग्रंथ सुत्तानिपातच्या पराभव सुत्तात भगवान बुद्धांनी देवास उपदेश देत सांगितले आहे की, जो व्यक्ती आपल्या आई-वडिलांचा सांभाळ किंवा पालन-पोषण करत नाही, त्याचा नाश निश्चित असतो. या ग्रंथाच्या महामंगल सुत्तात बुद्ध म्हणतात की, आई-वडिलांची सेवा करणे सर्वोच्च मंगल कार्य आहे. धम्मिक सुत्तात गृहस्थ धर्माची व्याख्या करत ते सांगतात की, जो धर्मानुसार आई-वडिलांची सेवा करतो, तो स्वयंप्रभ नावाच्या देवलोकात उत्पन्न होतो.बौद्ध धर्माचा प्रसिद्ध ग्रंथ धम्मपदात बुद्ध सांगतात, जगात आई-वडिलांची सेवा सुखकर असते. बुद्धांनुसार आई-वडिलांचे स्थान सर्वोच्च असते. आई-वडिल आपल्या मुलांचे पालनपोषण करुन मोठे करतात, त्यांना जीवनात अग्रेसर राहण्यासाठी समर्थ बनवतात व जीवनभर त्यांना आशिर्वाद देतात. आई-वडिल वृद्ध व असहाय झाल्यावर त्यांची सेवा करणे (**क्रमशः उद्याच्या अंकात**)

उपदेशकथा:वर्डस्वर्थची कविता

स्वामी विवेकानंदाचे नाव लहानपणी होते नरेंद्र. नरेंद्र ज्या महाविद्यालयात जात होता त्या ङ्गजनरल असेंब्ली कॉलेजफ्चे प्राचार्य होते विल्यम हेस्टी. नरेंद्राविषयी त्यांना अभिमान होता. एकदा ते वर्गात विल्यम वर्डस्वर्थची ङ्गएक्स्कर्शनफ ही सुप्रसिद्ध कविता शिकवीत होते. तीत ङ्गएक्स्टसीफ असा एक शब्द आहे. समाधीसारख्या या ास्थितीत मनाची कोणती आणि कशी अवस्था असते हे ते रंगून जाऊन वर्णन करीत होते. ईश्वराप्रत जाऊन पोहोचलेल्या माणसाला ही अवस्था प्राप्त होते असे त्यांनी सांगितले. ङ्गईश्वरफ शब्द ऐकल्यावर नरेंद्र उभा राहिला आणि त्याने विचारले, ङ्गसर, आपण ईश्वराप्रत पोहोचलेले आहात का? आपण ईश्वर पाहिला आहे का?फ प्रा. हेस्टी म्हणाले, ङ्गनाही रे मित्रा, मी देव पाहिलेला नाही पण तुला याविषयीची खरोखरच आवड आणि कळकळ असेल तर तू दक्षिणेश्वराला जा. तेथील कालीमातेचा पुजारी रामकृष्ण परमहंस नावाचा आहे. त्याला अशी वारंवार समाधी लागते आणि त्याने देव पाहिला आहे असे म्हणतात.फ नरेंद्राने यापूर्वी केव्हातरी रामकृष्ण परमहंसांचे नाव ऐकले होते पण प्राचार्यांनी त्यांचा उल्लेख केल्यावर त्याची रामकृष्णांच्या भेटीची इच्छा अधिकच तीव्र झाली.

कथा उपदेश : आपल्या ध्येयाबद्दल आवड आणि कळकळ असेल तर तेथे पोचण्यासाठी मार्ग मिळतोच.

१ Doctor Tips — सल्ला डॉक्टरचा

आहारातून टाळा हृदयरोगपूजा शिरभातेहृदयरोग आपल्यापासून दूर ठेवायचा असेल तर जीवनशैलीचा विचार करायला हवा त्यामध्ये आहार हा महत्त्वाचा घटक आहे...हृदयरोग आपल्यापासून दूर ठेवायचा असेल तर जीवनशैलीचा विचार करायला हवा. त्यामध्ये आहार हा महत्त्वाचा घटक आहे. योग्य आहारामुळे बरेच आजार आपल्यापासून दूर ठेवता येतात.हृदयरोगाचा धोका कमी करण्यासाठी पौष्टिक आहार हा अत्यंत महत्त्वाचा घटक आहे. चांगली जीवनशैली व आहार उच्च रक्तदाब, रक्तातील कोलेस्ट्रॉल चे वाढते प्रमाण, लठ्ठपणा यांसारखे आजार टाळण्यास मदत करू शकतात.

२ Joke — विनोद

भिकारी : साहेब, एक रुपया तरी द्या. दोन दिवस जेवलो नाही.

शेठजी : एक काय दोन रुपये देतो, पण एका रुपयात जेवण कुठे मिळते ते आधी सांग!

३ Message — संदेश

Customer: Mujhe phone per dhamkiya mill rahi hai.
Police: Kaun hai woh jo aapko dhamkiya de raha hai?

Customer: Telephone wale bolte hai ke, “Bill nahi bharoge toh kaat denge.”

४ Thought — सुविचार

जे झोपेची पर्वा करीत नाहीत त्यांनाच झोप मिळते. - इमरसन

संस्कृत सुभाषित

शरदि न वर्षति गर्जति । वर्षति वर्षासु नि:स्वतो मेघः।

नीचो वदति न कुरुते । न वदति सुजनः करोत्येव।।

अर्थ : शरद ऋतुत मेघ नुसताच गर्जतो, वर्षा ऋतुत न गर्जणारा मेघ बरसतो, दुष्ट नुसताच बडबडतो, काही करत नाही, सज्जन बोलत नाहीत तर करूनच दाखवतात.

मनोरंजक महाशब्दकोड्यांचा समाचार

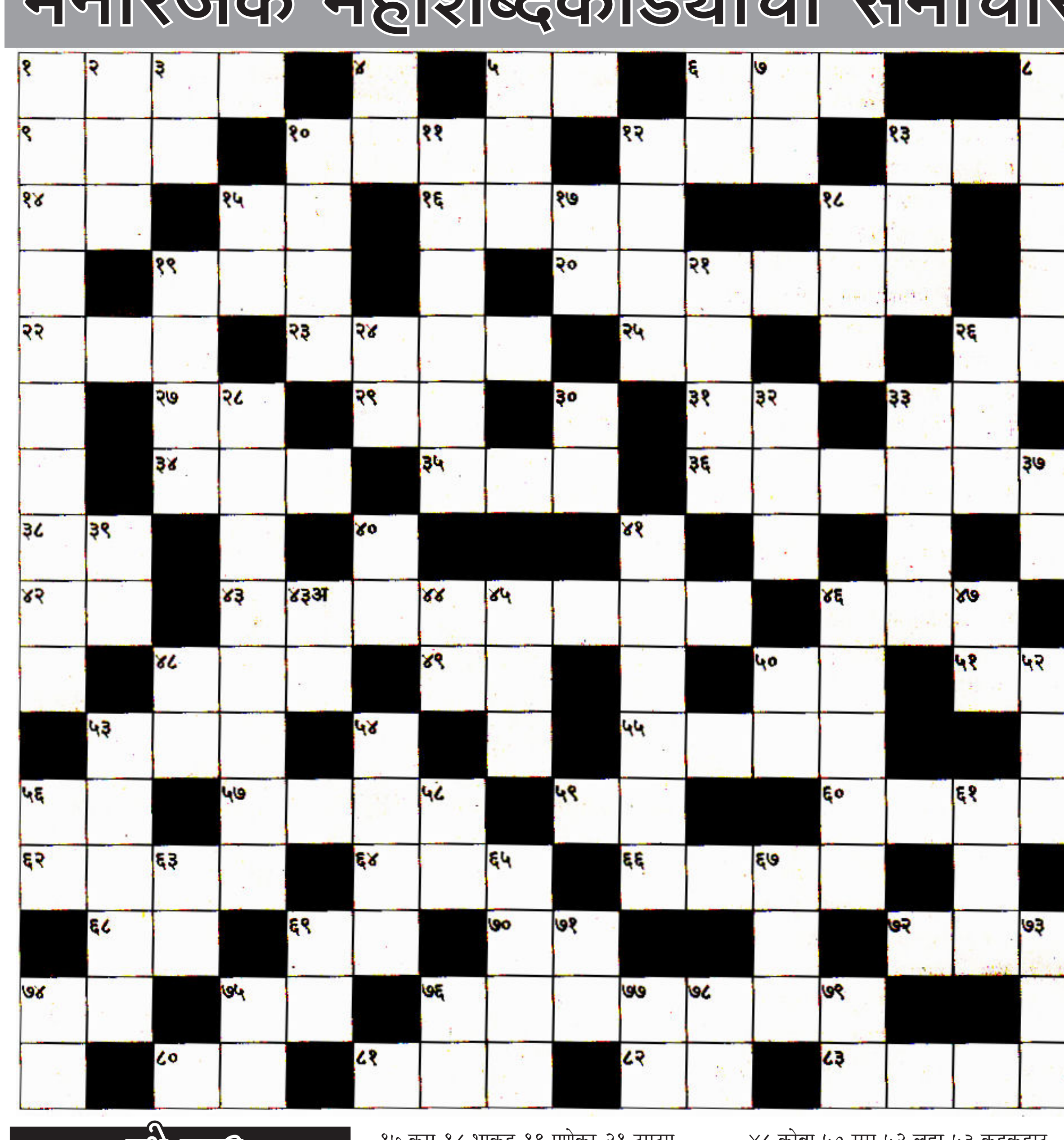

आडवे शब्द

१. अननुभवी
५. देवापाशी मागितलेला निर्णय
६. पवित्र
९. एक सुगंधी वनस्पती
१०. जंगलातील प्राणी
१२. वारा
१३. वाईट असल्यास आयुष्य नासवणारी
१४. नासाडी, नाश
१५. हात
१६. चटकन
१८. शपथ
१९. भाज्या घालून केलेला भात
२०. सरसकट
२२. खानदान, कूळ
२३. रमापती
२५. दारूचा प्रकार
२६. कपाळ
२७. कशा प्रकारचा?
२९. वर्ष
३१.गाडीचे छत
३३. सोन्याचा धागा
३४. सुंदर तरुणी
३५. डोळे
३६. असह्य वेदना
३८. लक्ष्मी
४२. पंचमहाभूतापैकी अग्नीचे रूप
४३. टप्प्या टप्प्याने केलेला प्रवास
४६. आकर्षक
४८. मूळ अर्थ धनुष्य, उद्धट, दांडगा (ला.)
४९. यापेक्षा फळे चिरून खाणे चांगले!
५०. च्या बरोबर
५१. क्षण (हिंदी)
५३. भंगार (हिंदी)
५५. अस्सल मातीतले
५६. खुंट, आंचळ
५७. घाबरट
५९. सुविधा
६०. हक्क सांगणारा, वैरी
६२. मध
६४. पांढुरका, कडक
६६. नासाडी, धूळधाण
६८. पत्र, टपाल
६९. गवताचे पान
७०. डोंगराचा सुळका, पोळीची किनार
७२. वाळवंटातून आलेला फुलांचा राजा
७४. स्तुती करणारा दरबारी
७५. स्वत:ला
७६. रघुपती बरोबर घेतली जाणारी रामाची आणखी दोन नावे
८०. दाक्षिणात्यांच्या जेवणातील हा पदार्थ इतका मुख्य की त्याला 'अन्न' असेच संबोधतात
८१. मृत्यू नसलेला
८२. पकडण्याचे साधन- मासा किंवा काहीही!
८३. चांदोबाची खेळण्याची जागा

उभे शब्द

१. 'फारच मोठे प्रास्ताविक' याअर्थी प्रचलित म्हण
२. उत्तराधिकारी
३. रानरेडा
४. प्रतिष्ठा
५. गांधारीचे पुत्र
६. पोटाला चांगला नसलेला पोळीला पर्याय
७. अरण्य
८. यंदा पावसाळ्यात अशा पावसाचा अभावच होता
१०. वरपांगी
११. एवढी तरी हवीच अशी हालचाल
१२. घागरा
१३. समस्या, पेच
१५. विद्या
१७. सत्व
१८. दूध न देणारी गाय
१९. पुण्याचा रहिवासी
२१. घोडागाडी
२४. मत्स्य
२६. हिंदुस्तान
२८. चाणक्यनीती
३०. सोन्याचे नाणे
३२. उद्याच्या नंतरचा दिवस
३३. जय मिळवून देणारे
३७. विविध
३९. मस्ती, गर्व
४०. समय
४१. आजपर्यंत
४३अ. वजनाला भारी
४४. किंमत
४५. सैन्याचा दाणागोटा
४६. महात्मा गांधीजींचे नाव
४७. चषक
४८. फरशीनंतर असलेला लादीचा प्रकार
५०. सरळ मोठा वासा
५२. मनाची इच्छा
५३. टाळ्यांनी मिळालेली मोठी दाद
५४. विरोध, प्रतिबंध
५६. विषमच्या विरुद्ध
५८. भीती
६१. प्रमाणपत्र
६३. कधी रावाचा होतो, कधी याचा राव!
६५. पोस्ट ऑफीस (हिंदी)
६७. नट्टापट्टा
६९. पाचोळा
७१. खेळी
७३. पोशाखाची कळ
७४. नशीब, दैव
७५. अभिप्राय
७६. राघव
७७. संताप
७८. अग्नी, ज्वाळा
७९. अंत:करण

आडवे उत्तरे

१.नवागत ५.कौल ६.पावन ९.मरवा १०.वनचर १२.पवन १३.संगत १४.नास १५.कर १६.लवकर १८.भाक १९.पुलाव २०.सकटनिकट २२.घराणे २३.रमावर २५.रम २६.भाल २७.कसा २९.साल ३१.टप ३३.जर ३४.रमणी ३५.नयन ३६.मरणयातना ३८.रमा ४२.तेज ४३.मजल दरमजल ४६.मोहक ४८.कोदंड ४९.रस ५०.सह ५१.पल ५३.कबाड ५५.गावरान ५६.सड ५७.भेदरट ५९.सोय ६०.दावेदार ६२.मकरंद ६४.करडा ६६.तसनस ६८.डाक ६९.पात ७०.कडा ७२.गुलाब ७४.भाट ७५.मला ७६.राघव राजाराम ८०.भात ८१.अमर ८२.गळ ८३.नभांगण

उभे उत्तरे

१.नमनाला घडाभर तेल २.वारस ३.गवा ४.मान ५.कौरव ६.पाव ७.वन ८.संततधार १०.वरवर ११.चलनवलन १२.परकर १३.संकट १५.कला १७.कस १८.भाकड १९.पुणेकर २१.टमटम २४.मासा २६.भारत २८.साम दाम दंड भेद ३०.होन ३२.परवा ३३.जयावह ३७.नाना ३९.माज ४०.काल ४१.आजतागायत ४३अ.जड ४४.दर ४५.रसद ४६.मोहनदास ४७.कप ४८.कोबा ५०.सरा ५२.लहर ५३.कडकडाट ५४.हरकत ५६.सम ५८.डर ६१.दाखला ६३.रंक ६५.डाकघर ६७.नखरा ६९.पाला ७१.डाव ७३.बटण ७४.भाग्य ७५.मत ७६.राम ७७.राग ७८.जाळ ७९.मन

माजी पत्नीची भेट, सोहेल खानने मानली चूक; घटस्फोटाची जबाबदारी स्वतःवर घेतली

मुंबई-घटस्फोटाच्या ४ वर्षांनंतर बॉलिवूड सुपरस्टार सलमान खानचा भाऊ, चित्रपट निर्माते व अभिनेते सो-हेल खानने टेलिव्हिजनवर आपल्या माजी पत्नीची माफी मागितली असून लग्न तुटण्याची संपूर्ण जबाबदारी स्वतः वर घेतली आहे. मीडिया रिपोर्ट्सनुसार, २४ वर्षांचे नाते संपल्यानंतर पहिल्यांदाच दोघांमध्ये जाहीरपणे भावनिक संवाद झाला, ज्याने चाहत्यांना चकित केले. मनोरंजन सृष्टीतील प्रसिद्ध जोडपे सो-हेल खान आणि सीमा सजदेह यांनी वर्ष २०२२ मध्ये त्यांच्या २४ वर्षांच्या लग्नाचा अधिकृतपणे शेवट केला होता, मात्र दोघेही आपल्या मुलांसाठी (निर्वाण आणि योहान) सलोख्याचे संबंध ठेवून आहेत. अलीकडेच एका शोदरम्यान दोघे अचानक आमनेसामने आले, जिथे सूत्रसंचालक कुणाल खेमूच्या प्रश्नावर सोहेल खानने सर्वांना थक्क केले. सोहेल खानने हसत आपल्या माजी पत्नीकडे

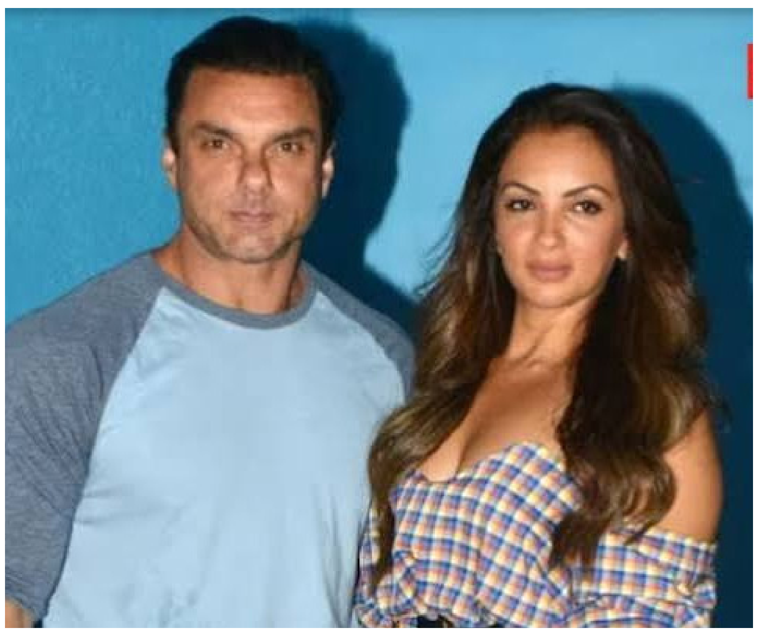

पाहिले आणि म्हटले, मी या सुंदर महिलेसोबत माझ्या आयुष्याची २५ वर्षे घालवली आहेत आणि आज मी नॅशनल टेलिव्हिजनवर जाहीरपणे कबूल करतो की, जर आमच्यामध्ये काही चूक झाली असेल, तर त्याची संपूर्ण जबाबदारी मी स्वतःवर घेतो. सोहेल खानच्या या वाक्यावर सीमा भावनिक झाली, तर तिथे उपस्थित इतर सेलिब्रिटींनी टाळ्या वाजवून सोहेलच्या मनाच्या मोठेपणाचे कौतुक केले. दुसरीकडे, सीमाने 'फॅब्युलस लाइव्ह्ज व्हर्सेस बॉलिवूड वाईव्ह्ज' या रियालिटी शोमध्ये खुलासा केला की, ती आता भूतकाळ विसरून आयुष्यात पुढे गेली आहे आणि तिने तिचा माजी मंगेतर विक्रम आहुजासोबत पुन्हा नाते जोडले आहे. शोदरम्यान सीमाने तिचा मोठा मुलगा निर्वाणला विचारले, तुला मी आयुष्यात पुढे गेल्यावर काही आ-क्षेप किंवा राग आहे का? ज्यावर तिच्या मुलाने खात्री दिली की तो त्याच्या आईच्या आनंदात पूर्णपणे सहभागी आहे.

गोविंदाची पत्नी सुनिता आहुजाच्या गोळी मारण्यावर गोविंदाची मजेशीर प्रतिक्रिया

मुंबई-बॉलिवूड अभिनेता गोविंदाने एका रियालिटी शोमध्ये विशेष उपस्थिती लावून त्याची पत्नी सुनिता आहुजाच्या वक्तव्यावर मजेशीर पद्धतीने प्रतिक्रिया दिली आहे. शोच्या रिलीज झालेल्या प्रोमोमध्ये गोविंदाने शोमध्ये एन्ट्री केली, जिथे सूत्रसंचालक फराह खान आणि रितेश देशमुख यांनी त्याचे स्वागत केले. संभाषणादरम्यान गोविंदाने आपल्या खास विनोदी शैलीत म्हटले, हा तो लॉकअप आहे जो दिसतो, जो दिसत नाही तो वेगळाच लॉकअप असतो, मी तिथूनच येत आहे. या प्रसंगी फराह खानने सुनिता आहुजाच्या त्या वक्तव्याचा उल्लेख केला ज्यामध्ये तिने गंमतीने म्हटले होते की ती गोविंदाला छातीत गोळी मारेल. यावर गोविंदाने हसत उत्तर दिले, अरे, मी तर खिशात गोळी घेऊन आलो आहे. ती म्हणाली होती ना की छातीत मारायची आहे, हे घ्या आता मारून घ्या. आठवून पहावे की, सुनिता आहुजाने शो दरम्यान तिच्या वैवाहिक जीवनावर मोकळेपणाने बोलताना सांगितले होते की, तिला लग्नात कठीण काळाचा सामना करावा लागला होता, परंतु प्रेमामुळे तिने हे नाते टिकवून ठेवले. तिने गोविंदाच्या भूतकाळात घडलेल्या अपघा-ती गोळीबाराच्या घटनेवरही हलक्या-फुलक्या पद्धतीने भाष्य केले होते. गोविंदा आणि सुनिता आहुजा यांचे लग्न १९८७ मध्ये झाले होते आणि त्यांना टीना आहुजा आणि यशवर्धन आहुजा ही दोन मुले आहेत.

आमिर खानने घटवले १८ किलो वजन, मायग्रेनच्या त्रासातही मोठी घट

मुंबई-बॉलिवूड अभिनेता आमिर खानने खुलासा केला आहे की त्याने ६० वर्षे वयात आपले १८ किलो वजन कमी केले आहे. रंजक गोष्ट म्हणजे वजन कमी करणे हा आमिर खानका प्राथमिक उद्देश नव्हता, तर त्याला वारंवार होणाऱ्या मायग्रेनच्या (अर्धशिशी) त्रासाप-ासून सुटका हवी होती. मीडियाला दिलेल्या नुकत्याच एका मुलाखतीत आमिर खानने सांगितले की, त्याने आरोग्यामध्ये सुधारणा करण्यासाठी 'अँटी-इन्फ्लेमेटरी' (दाहशामक) आहार पद्धतीचा अवलंब केला, ज्याचे आश्चर्यकारक परिणाम समोर आले. त्याच्या मते, या आहार पद्धतीमुळे केवळ त्याचे १८ किलो वजन कमी झाले नाही, तर मायग्रेनच्या त्रासातही लक्षणीय घट झाली. आमिर खानने त्याच्या रोजच्या संपूर्ण आहाराचा तपशील दिला नसला तरी, तो अँटी-इन्फ्लेमेटरी डाएट फॉलो करत असल्याचे त्याने सांगितले.

अँटी-इन्फ्लेमेटरी आहाराचा तपशील

आमिर खानच्या या वक्तव्यानंतर तज्ज्ञांनी त्यांचे मत मांडताना सांगितले की, हा कोणताही तात्पुरता किंवा फॅशनवर आधारित डाएट नसून ही अशी आहार प्रणाली आहे जी शरी-रातील सूज (खपषश्रारींळेप) कमी करण्यास मदत करते. हार्वर्ड हेल्थनुसार, शरीरात सतत राहणारी सूज ही हृदयरोग, मधुमेह, संधिरोग आणि इतर जुनाट आजारांशी संबंधित असू शकते. अँटी-इन्फ्लेमेटरी आहारामध्ये ताज्या आणि नैसर्गिक अन्नाला प्राधान्य दिले जाते, तर प्रोसेस्ड (प्रक्रिया केलेल्या) अन्नाचे सेवन टाळले जाते.

आहारात समाविष्ट असणाऱ्या गोष्टी: रंगीबेरंगी फळे, भाज्या, संपूर्ण धान्य, ओट्स, ब्राऊन राईस, क्विनोआ, बाजरी, डाळी, शेंगा, सुका मेवा, बिया, ऑलिव्ह ऑइल, व्होकॅडो ऑइल आणि ओमेगा-३ समृद्ध मासे.

पेये: तज्ज्ञांच्या मते, या डाएट प्लॅन दरम्यान संयम राखून ग्रीन टी, दूध नसलेला कोरा चहा आणि कॉफीचाही वापर केला जाऊ शकतो.

वर्ज्य असणाऱ्या गोष्टी: गोड पदार्थ, गोड पेये, चॉकलेट्स, पॅकबंद मिठाई, मैद्यापासून बनवलेल्या वस्तू, तळलेले अन्न, प्रोसेस्ड फूड आणि ट्रान्स फॅट्स असलेल्या गोष्टी पूर्णपणे टाळल्या जातात.एका वैद्यकीय संशोधनानुसार, अँटी-इन्फ्लेमेटरी आहार शरीरातील आजारांची लक्षणे कमी करण्यासाठी, उत्तम झोप, अधिक ऊर्जा, वजनाचा समतोल आणि सांध्यांचे आरोग्य सुधारण्यासाठी मदतगार ठरतो. आमिर खानने भूतकाळात चित्रपटातील पात्रांसाठी अनेकदा आपल्या शरीराच्या वजनात आणि आकारात मोठे बदल केले आहेत, मात्र यावेळी त्याने कोणत्याही चित्रपटाच्या पात्रासाठी नव्हे, तर स्वतःच्या आरोग्यासाठी आणि चांगल्या जीवनमानासाठी हा बदल स्वीकारला आहे.

डीपफेक प्रकरण: न्यायालयाने प्रीती झिंटाला दिला अंतरिम दिलासा

मुंबई-बॉलिवूडची मडिंपल क्वीनफ अभिनेत्री प्रीती झिंटाला डीपफेक प्रकरणात मुंबई उच्च न्यायालयाकडून अंतरिम दिलासा मिळाला आहे. मुंबई उच्च न्यायालयाने अभिनेत्री प्रीती झिंटाला तिच्याविरुद्ध आर्टिफिशिअल इंटेलिजन्स (-ख) द्वारे तयार केलेले डीपफेक साहित्य, छेडछाड केलेले फोटो, बनावट व्हिडिओ आणि तिच्या ओळ-खीचा अनधिकृत वापर करून ऑनलाइन प्रसारित केलेल्या इतर साहित्यांच्या विरोधात अंतरिम संरक्षण दिले आहे. खटल्याच्या सुनावणीदरम्यान न्यायालयाने टिप्पणी केली की, एआय (-ख) च्या माध्यमातून बनावट साहित्य तयार करणे हे कोणत्याही व्यक्तीच्या वैयक्तिक अधिकारांचे, प्रसिद्धीच्या अधिकारांचे आणि प्रतिष्ठेने जगण्याच्या मूलभूत अधिकाराचे गंभीर उल्लंघन ठरू शकते. न्यायालयाने म्हटले की, कोणत्याही प्रसिद्ध व्यक्तीचा फोटो, ओळख किंवा साधर्म्याचा अनधिकृत वापर केवळ तिच्या प्रतिमेलाच हानी पोहोचवत नाही, तर सार्वजनिक विश्वासा-वरही परिणाम करू शकतो. उच्च न्यायालयाने सोशल मीडिया प्लॅटफॉर्म्सच्या जबाबदारीवर भर देत म्हटले की, मध्यस्थ प्लॅटफॉर्म्सनी त्यांच्या प्लॅटफॉर्म का गैरवापर रोखण्यासाठी प्रभावी पावले उचलणे आणि माहिती तंत्रज्ञान (खढ) नियमांतर्गत त्यांच्या कायदेशीर जबाबदाऱ्या पूर्ण करणे आवश्यक आहे. न्यायालयाने म्हटले की, अशा बनावट साहित्याविरुद्ध वेळेवर केलेली कारवाई केवळ नागरिकांच्या हक्कांचे संरक्षण करण्यासाठी मदत करणार नाही, तर वारंवार उल्लंघन करणाऱ्या घटकांना आळा घालेल. सुनावणी दरम्यान प्रीती झिंटाच्या कायदेशीर टीमने न्यायालयाला सांगितले की, इंटरनेटवर शेकडो लिंक्स उपलब्ध आहेत ज्यामध्ये कथितपणे एआय द्वारे तयार केलेले किंवा छेडछाड केलेले फोटो आणि व्हिडिओ आहेत, ज्यामध्ये अभिनेत्रीला खोट्या आणि दिशाभूल करणाऱ्या पद्धतीने दाखवण्यात आले आहे. न्यायालयाने प्रथमदर्शनी खटल्यात तथ्य असल्याचे मानत अभिनेत्रीला अंतरिम दिलासा दिला. दरम्यान, अभिनेत्री आणि आयपीएल फ्रँचायझी मपंजाब किंग्सफची सह-मालक प्रीती झिंटाने तिच्या ओळ-खीचा अनधिकृत वापर आणि एआय-निर्मित डीपफेक साहित्याविरोधात कायदेशीर कारवाई करत मुंबई उच्च न्यायालयात धाव घेतली होती. ५१ वर्षीय अभिनेत्रीने गुगल, मिटा, डोमेन रजिस्ट्रार आणि इतरांविरुद्ध खटला दाखल करत भूमिका घेतली होती की, तिच्या परवानगीशिवाय तिची ओळख आणि फोटोंचा वापर करून एआय डीपफेक साहित्य ऑनलाइन प्रसारित केले गेले, ज्यामुळे तिची प्रतिमा आणि गोपनीयतेवर परिणाम झाला आहे.

मानव गोहिल यांचा जीवनप्रवास आणि कारकीर्द

भारतीय मनोरंजन विश्वात आपल्या अष्टपैलू अभिनयाने आणि भारदस्त व्यक्तिमत्त्वाने स्वतःची वेगळी ओळख निर्माण करणारे अभिनेते म्हणजे मानव गोहिल. गेली दोन दशकांहून अधिक काळ ते हिंदी दूरदर्शन, चित्रपट आणि रंगभूमीवर सक्रिय आहेत. साध्या कौव्हेंटिक किंवा कौटुंबिक मालिकांपासून ते ऐतिहासिक भूमिकांपर्यंत त्यांनी साकारलेली प्रत्येक व्यक्तिरेखा प्रेक्षकांच्या मनावर राज्य करत आली आहे.

खाली मानव गोहिल यांच्या सुरुवातीच्या जीवनापासून ते त्यांच्या आजवरच्या यशस्वी कारकिर्दीचा सविस्तर इतिहास दिला आहे:

१. सुरुवातीचे जीवन आणि शिक्षण

मानव गोहिल यांचा जन्म ९ नोव्हेंबर १९७४ रोजी गुजरात मधील सुरेंद्रनगर येथे झाला. त्यांचे सुरुवातीचे संगोपन गुजरातमध्येच झाले. पुढील शिक्षणासाठी ते बडोदा (वडोदरा) येथे स्थलांतरित झाले. त्यांनी वाणिज्य शाखेतून आपली पदवी पूर्ण केली आणि त्यानंतर व्यवस्थापन शास्त्राची पदव्युत्तर पदवी देखील संपादन केली. शिक्षण पूर्ण केल्यानंतर त्यांनी मर्मन ऑफ गुजरातफ या सौंदर्य स्पर्धेत भाग घेतला आणि ती स्पर्धा जिंकली. या यशामुळे त्यांना चंदेरी जगताची ओढ लागली. अभिनयात नशीब आजमावण्यासाठी त्यांनी बडोदा सोडून मुंबई गाठली आणि प्रख्यात अभिनय प्रशिक्षक किशोर नमित कपूर यांच्याकडून अभिनयाचे रीतसर धडे घेतले.

२. दूरदर्शनवरील पदार्पण आणि सुरुवातीचा संघर्ष

मानव गोहिल यांनी २००० च्या दशकाच्या सुरुवा-तीला आपल्या अभिनय कारकिर्दीला सुरुवात केली. त्यांचा दूरदर्शनवरील पहिला पदार्पणाचा कार्यक्रम मचुडियाँफ (२००१) हा होता. या मालिकेनंतर त्यांना खऱ्या अर्थाने ओळख मिळाली ती एकता कपूर यांच्या अत्यंत लोकप्रिय मकहानी घर घर कीफ या मालिकेतील मविक्रमम या भूमिकेमुळे.

यानंतर त्यांनी मागे वळून पाहिले नाही. त्यांनी एकापाठोपाठ एक अनेक गाजलेल्या मालिकांमध्ये काम केले:कुसुम: विशाल मेहराची भूमिका.

कसौटी जिंदगी की: प्रविण सेनगुप्ताची भूमिका.

सी.आय.डी.: या भारतातील सर्वात प्रदीर्घ चालणाऱ्या गुन्हेगारी मालिकेत त्यांनी मइन्स्पेक्टर दक्षफची भूमिका साकारून प्रचंड लोकप्रियता मिळवली.

रेमिक्स: देवाशिष मित्रा यांच्या भूमिकेत ते दिसले.

३. कारकिर्दीतील सुवर्णकाळ आणि ऐतिहासिक भूमिका

मानव गोहिल यांच्या कारकिर्दीत अनेक महत्त्वाचे टप्पे आले, ज्यांनी त्यांना दूरदर्शन जगतातील एक प्रस्थापित अभिनेता बनवले.

द बडी प्रोजेक्ट: २०१२ ते २०१४ दरम्यान आलेल्या या युवा पिढीवर आधारित कार्यक्रमात त्यांनी मअनिरुद्ध जैतलीफ (जंगली सर) या शिक्षकाची भूमिका साकारली, ज्याला तरुणांनी खूप पसंत केले.

यम है हम: या हलक्या-फुलक्या विनोदी मालिकेत त्यांनी मुख्य मयमराजफची भूमिका साकारून आपल्यातील विन-ोदी अंगही प्रेक्षकांसमोर आणले.

तेनाली रामा: २०१७ मध्ये आलेल्या या ऐतिहासिक मालिकेत त्यांनी ममहाराज कृष्णदेवरायफ ही अत्यंत वजनदार आणि मुख्य भूमिका साकारली. या भूमिकेसाठी त्यांचे विशेष कौतुक झाले आणि हा त्यांच्या कारकिर्दीतील मैलाचा दगड ठरला.

शादी मुबारक: २०२० मध्ये या मालिकेत त्यांनी मकीर्तन टिबरेवालफ ही रोमँटिक आणि समजूतदार व्यक्तीची भूमिका साकारली.

त्यानंतर त्यांनी मकामनाफ, ममै हूं अपराजिताफ आणि मदबंगई - मुल्गी आली रे आलीफ यांसारख्या मालिकांमधून आपल्या अभिनयाची छाप सोडली.

४. रिॲलिटी शो आणि रंगभूमी

केवळ मालिकाच नव्हे, तर मानव गोहिल यांनी अनेक लोकप्रिय वास्तववादी कार्यक्रमांमध्ये (रिॲलिटी शो) देखील भाग घेतला आणि त्यांचे सूत्रसंचालन केले. त्यांनी मफेम गुरुकुलफ या प्रसिद्ध गायन स्पर्धेचे सूत्रसंचालन केले.

त्यांनी मफिअर फॅक्टर इंडियाफ या साहसी कार्यक्रमात स्पर्धक म्हणून भाग घेतला.नच बलिये २: या प्रसिद्ध नृत्य स्पर्धेत त्यांनी आपली पत्नी श्वेता क्वात्रासोबत सहभाग घेतला होता. या कार्यक्रमात प्रख्यात नृत्यदिग्दर्शक सरोज खान यांनी मानव यांना मसर्वोत्कृष्ट नर्तकफ पुरस्कार देऊन गौरवले होते.याशिवाय त्यांनी मकेनेडी ब्रिजफ, मसर सर सरलाफ आणि मलेडी फ्रॉम द ओशनफ यांसारख्या प्रसिद्ध व्यावसायिक नाटकांमध्ये काम करून रंगभूमीवरही आपले कौशल्य सिद्ध केले.

५. चित्रपट आणि जाळे-मालिकांमधील कामगिरी

मानव गोहिल यांनी बॉलिवूडसह प्रादेशिक चित्रपटांमध्येही मोलाचे योगदान दिले आहे: हिंदी चित्रपट: त्यांनी हृतिक रोशन स्टारर मसुपर ३०फ मध्ये आयएएस पुरुषोत्तम सिंग यांची भूमिका साकारली. याशिवाय मबागी ३फ, नेटफ्लिक्सवरील मत्रिभंगाफ आणि अलीकडील मधुरंधरफ या चित्रपटांमध्ये ते महत्त्वपूर्ण भूमिकांमध्ये दिसले.

प्रादेशिक चित्रपट (गुजराती सिनेमा): गुजराती चित्रपटसृष्टीत त्यांनी अमिताभ बच्चन यांच्या कंपनीने निर्मित केलेल्या मसप्तपदीफ (२०१३) या चित्रपटातून पदार्पण केले. हा चित्रपट कमालीचा यशस्वी ठरला आणि जयपूर आंतरराष्ट्रीय चित्रपट महोत्सवातही दाखवला गेला. यानंतर त्यांनी मधंत्या ओपनफ, मचांदलोफ आणि ममौजे दर्याफ या गुजराती चित्रपटांमध्ये काम केले.

वेब सिरीज (जाळे-मालिका): डिजिटल माध्यमात त्यांनी शेमारूवरील ममत्स्यवेधफ या मालिकेत काम केले आहे.

६. वैयक्तिक जीवन

मानव गोहिल यांच्या वैयक्तिक आयुष्याबद्दल सांगायचे तर, त्यांनी त्यांची सह-कलाकार आणि दूरदर्शन विश्वा-तील प्रसिद्ध अभिनेत्री श्वेता क्वात्रा हिच्याशी २५ डिसेंबर २००४ रोजी लग्न केले. मकहानी घर घर कीफ आणि मकुसुमम मालिकेच्या सेटवर ुशववळपस त्यांची मैत्री झाली होती, ज्याचे रूपांतर पुढे प्रेमात झाले. ११ मे २०१२ रोजी त्यांना एक मुलगी झाली.

हे दांपत्य आध्यात्मिक दृष्ट्या मनिचिरेन बौद्ध धर्मफ चे पालन करते. मानव गोहिल हे त्यांच्या नम्र, शांत आणि शिस्तप्रिय स्वभावासाठी ओळखले जातात. अभिनयाव्यतिरिक्त ते अनेक सामाजिक कार्यात आणि सेवाभावी संस्थांमध्येही सक्रिय असतात.

निष्कर्ष-थोडक्यात सांगायचे तर, मानव गोहिल यांचा सुरेंद्रनगर (गुजरात) ते मुंबईच्या चंदेरी दुनियेपर्यंतचा प्रवास अत्यंत प्रेरणादायी आहे. कोणत्याही गॉडफादरशिवाय केवळ स्वतःची मेहनत, अष्टपैलू अभिनय आणि आवाजातील जरब याच्या जोरावर त्यांनी भारतीय दूरदर्शन विश्वात आपले अढळ स्थान निर्माण केले आहे. आज एक परिपक्व आणि प्रतिभावान अभिनेता म्हणून त्यांच्याकडे पाहिले जाते.

महात्मा ज्योतिराव फुले जनआरोग्य योजनेतील गैरव्यवहार प्रकरणी विशेष तपास पथक स्थापन करणार - मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस

मुंबई/प्रतिनिधी: नाशिक जिल्ह्यात महात्मा ज्योतिराव फुले जनआरोग्य योजनेअंतर्गत झालेल्या कथित गैरव्यवहारांच्या चौकशी करण्यात येत आहे. यासाठी नाशिक विभागीय आयुक्त प्रवीण गेडाम यांच्या अध्यक्षतेखाली विशेष तपास पथक (एसआयटी) स्थापन करण्यात येणार असून त्यात विविध विभागांतील तज्ज्ञांचा समावेश असेल, अशी घोषणा मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी आज येथे केली.

एकत्रित आयुष्मान भारत -प्रधानमंत्री जन आरोग्य योजना आणि महात्मा ज्योतिराव फुले जन आरोग्य योजना आढावा बैठक मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांच्या अध्यक्षतेखाली विधीमंडळात झाली, त्यावेळी ते बोलत होते. महसूलमंत्री चंद्रशेखर बावनकुळे, सार्वजनिक आरोग्य मंत्री प्रकाश आबिटकर, सार्वजनिक आरोग्य राज्यमंत्री मेघना साकोरे बोर्डीकर, राज्यमंत्री पंकज भोयर, आमदार डॉ. राहुल आहेर, अध्यक्ष आयुष्यमान भारत मिशन महाराष्ट्र समिती डॉ. ओमप्रकाश शेटे, सार्वजनिक आरोग्य विभागाचे प्रधान सचिव डॉ निपुण विनायक, सचिव ई

रवींद्रन, पोलीस महासंचालक सदानंद दाते, नाशिक विभागीय आयुक्त प्रवीण गेडाम, राज्य आरोग्य हमी सोसायटीचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी अण्णासाहेब चव्हाण आणि संबंधित अधिकारी यावेळी उपस्थित होते.

मुख्यमंत्री फडणवीस म्हणाले की, राज्य आरोग्य हमी सोसायटीच्या २०२४ ते २०२६ या कालावधीतील तपासणीत सुमारे १६ हजार संशयित दावे व शस्त्रक्रियांची नोंद आढळली आहे. त्यापैकी ९,५०० प्रकरणे नाशिक जिल्ह्यातील आहेत. या प्रकरणी नाशिकमधील पाच रुग्णालयांची मान्यता रद्द करण्यात आली आहे. संपूर्ण प्रकरणाच्या सखोल चौकशीसाठी विभागीय आयुक्त प्रवीण गेडाम यांच्या अध्यक्षतेखाली विशेष तपास पथक स्थापन करण्यात येणार आहे. पथकाचा अहवाल प्राप्त झाल्यानंतर दोषींवर कठोर कारवाई केली जाईल. अपहार झालेल्या निधीची वसुली केली जाईल; तसेच भविष्यातील गैरव्यवहार रोखण्यासाठी आवश्यक उपाययोजनाही करण्यात येतील.

मुख्यमंत्री फडणवीस यांनी सांगितले की, गरीब आणि गरजू नागरिकांना दर्जेदार व पारदर्शक आरोग्यसेवा उपलब्ध करून देणे ही शासनाची सर्वोच्च प्राथमिकता आहे. जनआरोग्य योजनांमध्ये कोणत्याही प्रकारचा गैरव्यवहार सहन केला जाणार नाही. आधुनिक तंत्रज्ञान, डेटा विश्लेषण, सायबर तपास आणि कठोर लेखापरीक्षणाच्या माध्यमातून फसवणुकीवर प्रभावी नियंत्रण आणून योजनांवरील जनतेचा विश्वास अधिक दृढ केला जाईल.

संशयास्पद सुमारे १३ लाख संभाव्य फसवणूक प्रकरणांची अत्याधुनिक विश्लेषण प्रणालीद्वारे छाननी करून त्यांची सखोल तपासणी करण्यात येईल. या प्रक्रियेत कृत्रिम बुद्धिमत्ता (एआय) आणि डेटा ॲनालिटिक्सचा अधिक प्रभावी वापर करण्यात येणार आहे.योजनेतील सायबर स्वरूपाच्या फसवणुकीवर नियंत्रण मिळविण्यासाठी महाराष्ट्र सायबर पोलिसांचा सक्रिय सहभाग घेण्यात येणार आहे. आरोग्य क्षेत्रातील डिजिटल व्यवहारांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांवर तातडीने कारवाई करण्यासाठी समन्वित यंत्रणा विकसित करण्यात येणार आहे, असेही त्यांनी सांगितले.

अत्यंत मोठ्या रकमेच्या उपचार दाव्यांचे विशेष लेखापरीक्षण (audit) करण्यात येणार आहे. प्रत्येक प्रकरणाची स्वतंत्र पडताळणी केली जाईल. संशयास्पद आणि पूर्वीपासून चिन्हांकित करण्यात आलेल्या सर्व प्रकरणांचे फॉरेन्सिक ऑडिट करून आवश्यक ती कायदेशीर कारवाई करण्यात येईल. राज्यातील प्रत्येक जिल्ह्यात समर्पित फसवणूक प्रतिबंधक यंत्रणा उभारण्यात येणार आहे. या यंत्रणेला अत्याधुनिक डॅशबोर्ड प्रणाली जोडण्यात येईल, ज्यामुळे संशयास्पद व्यवहारांचे रिअल-टाइम निरीक्षण, विश्लेषण आणि तातडीने कारवाई करणे शक्य होईल, असेही मुख्यमंत्री फडणवीस यांनी सांगितले.

राज्य शासनाच्या या निर्णयांमुळे प्रधानमंत्री जन आरोग्य योजना आणि महात्मा ज्योतिराव फुले जनआरोग्य योजनेची पारदर्शकता, उत्तरदायित्व आणि विश्वासार्हता अधिक मजबूत होणार असून, लाभार्थ्यांना योजनांचा लाभ अधिक सुरक्षित, कार्यक्षम आणि प्रभावी पद्धतीने मिळण्यास मदत होणार आहे.

आमदार राहुल आहेर यांनी नाशिक जिल्ह्यात महात्मा ज्योतिराव फुले जनआरोग्य योजनेअंतर्गत झालेल्या कथित गैरव्यवहाराबाबत यावेळी सविस्तर माहिती दिली.

लातूर भूषण पुरस्काराने शरद झरे यांचा गौरव

लातूर/प्रतिनिधी: रोटरी क्लब लातूर मेट्रोतर्फे सन २०२६-२७ चा मानाचा 'लातूर भूषण' पुरस्कार माणूस प्रतिष्ठानचे संस्थापक अध्यक्ष तथा माझं घर प्रकल्पाचे प्रमुख शरद झरे यांना प्रदान करण्यात आला हा पुरस्कार रोटरी डिस्ट्रिक्ट ३१३२ चे प्रांतपाल रो. जयेश पटेल आणि फर्स्ट लेडी पारुल पटेल यांच्या हस्ते प्रदान करण्यात आला.

शरद झरे यांनी गेल्या अनेक वर्षांपासून सुमारे ७० अनाथ व गरजू बालकांचे संगोपन करत समाजसेवेचे उल्लेखनीय कार्य उभे केले आहे. त्यांच्या या निःस्वार्थ सामाजिक योगदानाची दखल घेत रोटरी क्लब लातूर मेट्रोतर्फे यावर्षीच्या 'लातूर भूषण' पुरस्कारासाठी त्यांची निवड करण्यात आली.

यावेळी रोटरी क्लब लातूर मेट्रोचे अध्यक्ष रो. विजय कोळी, सचिव रो. मनोज सूर्यवंशी, सहसचिव रो. दत्ता बेडके, उपप्रांतपाल रो. शिवशंकर पाटील, प्रोजेक्ट चेअरमन रो. ज्ञानेश्वर जाधव, तसेच रोटरीचे सदस्य आणि विविध क्षेत्रातील अनेक मान्यवर उपस्थित होते. कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन रो. कालिदास लांडगे आणि रो. संतोष कासले यांनी केले, तर रो. मनोज सूर्यवंशी यांनी आभार प्रदर्शन केले.

शरद झरे यांच्या या सन्मानाबद्दल सामाजिक, शैक्षणिक आणि विविध क्षेत्रातील मान्यवरांकडून त्यांच्यावर अभिनंदनाचा वर्षाव होत आहे.

केंद्रीय प्रवेश प्रक्रियेतून प्रवेशित इ. ११वी विद्यार्थ्यांचे दयानंद वाणिज्य कनिष्ठ महाविद्यालयात उत्साहात स्वागत

लातूर/प्रतिनिधी : दिनांक १० जुलै २०२६ रोजी केंद्रीय प्रवेश प्रक्रियेद्वारे प्रवेशित शैक्षणिक वर्ष २०२६-२०२७ इयत्या अकरावी वर्गातील विद्यार्थ्यांचे स्वागत दयानंद वाणिज्य कनिष्ठ महाविद्यालयात करण्यात आले . याप्रसंगी दयानंद वाणिज्य कनिष्ठ महाविद्यालयाचे समन्वयक डॉ. सुभाष मोरे यांनी प्रवेशित विद्यार्थ्यांना त्यांच्या तासिका, वर्ग खोल्या व महाविद्यालयाची शिस्त इत्यादी बाबत मार्गदर्शन व शुभेच्छा दिल्या तसेच उत्साही वातावरणात महाविद्यालयात पुष्पगुच्छ देत नवप्रवेशित विद्यार्थ्यांचे स्वागत डॉ, प्रशांत मान्नीकर व प्रशासकीय अधिकारी प्रा. ऋतुजा देशमुख समन्वयक डॉ.सुभाष मोरे,कार्यालयीन अधिक्षक (क,म.)श्री फैयाज पठाण यांनी केले.व तसेच प्राचार्य यांनी विद्यार्थ्यांशी संवाद साधताना सांगितले,उपलब्ध असणारे तज्ञ शिक्षक व महाविद्यालयातील ग्रंथालय व सुविधा इत्यादीचा पुरेपूर वापर करून.दयानंद जी यशाची परंपरा कायम राखत तुम्ही देखील उज्वल यश संपादन कराल अशी आशा व्यक्त केली. या कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन डॉ.अर्चना गुंजाळ यांनी केले,कार्यक्रमास शिक्षक शिक्षकेतर कर्मचारी उपस्थित होते.

मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांच्या उपस्थितीत 'पंढरपूर वारी आणि संतांच्या पाऊलखुणा' माहितीपटाचा प्रीमियर

मुंबई/प्रतिनिधी: माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय आणि वॉर्नर ब्रदर डिस्कव्हरी वाहिनी संयुक्तपणे निर्मित 'पंढरपूर वारी आणि संतांच्या पाऊलखुणा' या माहितीपटाचा आयनॉक्स चित्रपटगृहात मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांच्या उपस्थितीत प्रीमियर शो झाला.

या 'प्रीमियर शो'साठी विधानपरिषद सभापती प्रा. राम शिंदे, कौशल्य विकास मंत्री मंगलप्रभात लोढा, आमदार प्रवीण दरेकर, आमदार निरंजन डावखरे, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालयाचे प्रधान सचिव तथा महासंचालक ब्रिजेश

सिंह, सामान्य प्रशासन विभागाच्या उपसचिव समृद्धी अनगोळकर, संचालक डॉ. किशोर गांगुर्डे, गोविंद अहंकारी, सामान्य प्रशासन विभागाचे अवर सचिव अजय भोसले, उपसंचालक वर्षा आंधळे, आदी उपस्थित होते.

हा माहितीपट पंढरपूर वारीची प्रत्यक्ष अनुभूती देतो. या चित्रपटागृहामध्ये जणू काही पंढरपूरची वारी प्रत्यक्षात उतरली असल्याचेही अनुभव येत असल्याच्या भावना उपस्थितांनी व्यक्त केल्या.

थोडक्यात माहितीपट

'पंढरपूर वारी आणि संतांच्या पाऊलखुणा' हा २२ मिनिटांचा माहितीपट वॉर्नर ब्रदर्स डिस्कव्हरी यांच्या सहकार्याने तयार करण्यात आला आहे. या माहितीपटाचे मराठी, इंग्रजी, हिंदी, तमिळ, तेलगु, बंगाली, कन्नड, मल्याळम या भाषांमध्ये डबिंग करुन त्याचे डिस्कव्हरीच्या विविध उपग्रह वाहिन्यांवरुन प्रसारण करण्यात येत आहे. विविध भाषांमधील या माहितीपटाचे प्रसारण डिस्कव्हरी, डिस्कव्हरी एचडी, टीएलसी, टीएलसी एचडी, ॲनिमल प्लॅनेट, ॲनिमल प्लॅनेट एचडी, इन्व्हेस्टिगेशन डिस्कव्हरी (आयडी), डिस्कव्हरी सायन्स, डिस्कव्हरी टर्बो अशा ९ वाहिन्यांवरुन करण्यात येत आहे.

लातूरमध्ये मतदार यादी अद्ययावत करण्यासाठी 'विशेष सखोल पुनरीक्षण' मोहीम सुरु

लातूर/प्रतिनिधी : भारत निवडणूक आयोगाच्या निर्देशानुसार लातूर जिल्ह्यामध्ये मतदारयादी अद्ययावत करण्यासाठी 'विशेष सखोल पुनरीक्षण' कार्यक्रम सुरू करण्यात आला आहे. या मोहिमेअंतर्गत सन २००२ च्या मतदार यादीशी सर्व मतदारांचे मॅपिंग करणे आवश्यक असून, जर मतदारांचे मॅपिंग झाले नाही तर त्यांना सखोल पुनरीक्षण मोहिमेच्या वेळी मतदार नोंदणी अधिकाऱ्यांसमोरील सुनावणीच्या प्रक्रियेला सामोरे जावे लागणार आहे. या कामासाठी जिल्हा निवडणूक अधिकाऱ्यांनी सर्व मतदार केंद्रस्तरीय अधिकारी व पर्यवेक्षकांना ०१ जुलै २०२६ ते १५ जुलै २०२६ या कालावधीत पूर्णवेळ कामाकरिता कार्यमुक्त केले असून, अस्पष्ट फोटो गोळा करून अद्ययावत करणे व डीएसई नोंदींची पडताळणी करण्याचे आदेश दिले आहेत.

या विशेष मोहिमेअंतर्गत मतदार केंद्रस्तरीय अधिकारी (बीएलओ) ३० जून २०२६ ते २९ जुलै २०२६ या कालावधीत मतदारांच्या घरोघरी भेट देऊन माहिती संकलन आणि डिजिटायझेशनची कामे पूर्ण करणार आहेत. मतदारांना या विशेष सखोल पुनरीक्षण कार्यक्रमात योग्य मार्गदर्शन मिळावे यासाठी सर्व बीएलओ रोज संध्याकाळी ४ ते ६ या वेळेत आपापल्या मतदान केंद्रांवर उपस्थित राहणार आहेत.

या महत्त्वाकांक्षी मोहिमेचे वेळापत्रक निश्चित करण्यात आले असून, त्यानुसार २० जून २०२६ ते २९ जून २०२६ या कालावधीत बीएलओ प्रशिक्षण व मतदार यादी छपाईचे काम पूर्ण झाले आहे. यानंतर ०५ ऑगस्ट २०२६ रोजी प्रारूप मतदारयादी प्रसिद्ध केली जाईल आणि त्यानंतर ०५ ऑगस्ट २०२६ ते दि. ०४ सप्टेंबर २०२६ या कालावधीत नागरिकांना आपले दावे व हरकती दाखल करता येतील. हे प्राप्त झालेले दावे व हरकती ०५ ऑगस्ट २०२६ ते ०३ ऑक्टोबर २०२६ या नोटीस टप्प्यात निकाली काढले जातील. ०७ ऑक्टोबर २०२६ रोजी अंतिम मतदार यादी नोटीस बोर्डावर प्रसिद्ध केली जाईल.

या मोहिमेत जास्तीत जास्त पात्र नागरिकांची नाव नोंदणी व्हावी आणि मतदार यादी अचूक व्हावी, यासाठी सर्व मतदारांनी सायंकाळी ४ ते ६ या वेळेत आपल्या मतदान केंद्रावर जाऊन बीएलओ यांची भेट घ्यावी आणि मतदार यादी अद्ययावत करण्यासाठी प्रशासनाला सहकार्य करावे, असे आवाहन लातूरच्या

मुख्यमंत्री रोजगार निर्मिती कार्यक्रमांतर्गत लातूर जिल्ह्यात १४ जुलैपासून तालुकास्तरीय मेळाव्यांचे आयोजन

लातूर/प्रतिनिधी : राज्याच्या नवीन औद्योगिक धोरण-२०१९ अंतर्गत शहरी व ग्रामीण भागातील सुशिक्षित युवक-युवतींना स्वयंरोजगार आणि रोजगाराच्या नवीन संधी उपलब्ध करून देण्यासाठी 'मुख्यमंत्री रोजगार निर्मिती कार्यक्रम' योजना राबविण्यात येत आहे. या योजनेची व्याप्ती आणि माहिती जास्तीत जास्त लोकांपर्यंत पोहोचवण्यासाठी लातूर जिल्ह्यातील सर्व तालुक्यांमध्ये 'तालुकास्तरीय मेळाव्यांचे' आयोजन करण्यात आले असून या मेळाव्यांमध्ये योजनेची सविस्तर माहिती दिली जाणार आहे. हे सर्व तालुकास्तरीय मेळावे संबंधित तालुक्याच्या पंचायत समिती येथे सकाळी ११:३० वाजता आयोजित करण्यात येणार आहेत.

यामध्ये १४ जुलै रोजी अहमदपूर, १५ जुलै रोजी औसा, १६ जुलै रोजी चाकूर, १७ जुलै रोजी शिरुर अनंतपाळ, २१ जुलै रोजी देवणी, २२ जुलै रोजी उदगीर, २३ जुलै रोजी जळकोट, २४ जुलै रोजी निलंगा, २७ जुलै रोजी रेणापूर आणि २८ जुलै रोजी लातूर येथील पंचायत समितीमध्ये मेळावा होईल. मुख्यमंत्री रोजगार निर्मिती कार्यक्रम या योजनेचा लाभ घेण्यासाठी उमेदवारांनी आधार कार्ड, पॅनकार्ड, शाळा सोडल्याचा दाखला (टी.सी.), पासपोर्ट साईझ फोटो आणि ग्रामीण भागासाठी लोकसंख्या प्रमाणपत्र या आवश्यक कागदपत्रांसह संबंधित मेळाव्यास उपस्थित राहावे, असे आवाहन लातूर जिल्हा उद्योग केंद्राचे महाव्यवस्थापक निखिल पाटील यांनी केले

'पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर शेतकरी कर्जमुक्ती योजना-२०२६' शेतकऱ्यांना दिलासा आणि आर्थिक सक्षमतेसाठी बळ !

बदलते हवामान, अवकाळी पाऊस, अतिवृष्टी, दुष्काळ, नैसर्गिक आपत्ती, वाढता उत्पादन खर्च आणि शेतीमालाच्या बाजारभावातील अनिश्चितता यामुळे अनेक शेतकऱ्यांना आर्थिक संकटांचा सामना करावा लागतो. अशा परिस्थितीत शेतकऱ्यांना दिलासा देत त्यांना नव्याने उभे करण्यासाठी राज्य शासनाने 'पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर शेतकरी कर्जमुक्ती योजना-२०२६' हा ऐतिहासिक निर्णय घेतला आहे. ही योजना शेतकऱ्यांना आर्थिक सक्षमतेकडे नेणारी ठरणार आहे. शेतकऱ्यांच्या आर्थिक पुनर्बांधणीचा, आत्मविश्वास वृद्धीचा आणि शेती व्यवसायाला अधिक सक्षम करण्याचा हा एक व्यापक प्रयत्न आहे.

५६ लाखांहून अधिक शेतकऱ्यांना मोठा दिलासा

राज्य शासनाच्या या महत्त्वाकांक्षी योजनेचा लाभ राज्यातील सुमारे ५६ लाखांहून अधिक पात्र शेतकऱ्यांना मिळणार असून सुमारे ३६ हजार ५८५ कोटी रुपयांची मदत उपलब्ध करून दिली जाणार आहे. राज्याच्या इतिहासातील मोठ्या कर्जमुक्ती उपक्रमांपैकी ही एक योजना मानली जात आहे.

या योजनेअंतर्गत पात्र थकबाकीदार शेतकऱ्यांच्या दोन लाख रुपयांपर्यंतच्या

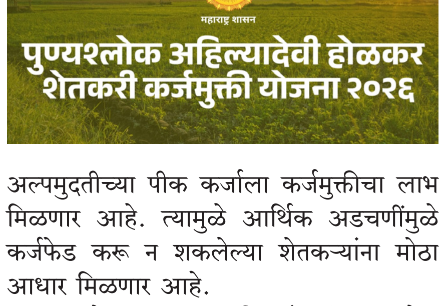

अल्पमुदतीच्या पीक कर्जाला कर्जमुक्तीचा लाभ मिळणार आहे. त्यामुळे आर्थिक अडचणींमुळे कर्जफेड करू न शकलेल्या शेतकऱ्यांना मोठा आधार मिळणार आहे.

मोठ्या थकबाकीदारांसाठी एकवेळ समझोता योजना

ज्या पात्र शेतकऱ्यांची थकबाकी दोन लाख रुपयांपेक्षा अधिक आहे, अशा शेतकऱ्यांसाठी एकवेळ समझोता (जपश ढळाश डशीींश्रशाशपीं - जढड) योजना लागू करण्यात आली आहे. संबंधित शेतकऱ्यांनी दोन लाख रुपयांपेक्षा जास्त असलेली थकबाकी भरल्यानंतर शासनाकडून त्यांच्या कर्जखात्यात दोन लाख रुपयांपर्यंतची मदत जमा करण्यात येणार आहे. या निर्णयामुळे मोठ्या कर्जाच्या ओझ्याखाली असलेल्या शेतकऱ्यांनाही दिलासा मिळून ते पुन्हा आर्थिकदृष्ट्या सक्षम होण्यास मदत होणार आहे.

नियमित कर्जफेड करणाऱ्या शेतकऱ्यांचाही सन्मान

कर्जमुक्ती योजनेमध्ये शासनाने नियमितपणे कर्जाची परतफेड करणाऱ्या शेतकऱ्यांचाही विचार केला आहे. आर्थिक शिस्त राखत वेळेवर कर्जफेड करणाऱ्या पात्र शेतकऱ्यांना ५० हजार रुपयांपर्यंत प्रोत्साहनपर लाभ देण्यात येणार आहे. त्यामुळे प्रामाणिकपणे कर्जफेड करणाऱ्या शेतकऱ्यांना प्रोत्साहन मिळून कर्ज व्यवहारातील शिस्त अधिक बळकट होणार आहे.

पारदर्शक अंमलबजावणीसाठी डिजिटल प्रणालीचा वापर

योजनेची अंमलबजावणी जलद, अचूक आणि पारदर्शक व्हावी यासाठी शासनाने आधुनिक तंत्रज्ञानाचा प्रभावी वापर केला आहे. महाआयटीच्या सहकार्याने विकसित करण्यात आलेल्या विशेष ऑनलाइन पोर्टलच्या माध्यमातून पात्र शेतकऱ्यांची माहिती संकलित करण्यात येत आहे. व्यापारी बँका, जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँका, प्राथमिक कृषी पतसंस्था आणि संबंधित विभागांकडून कर्जखात्यांची माहिती पोर्टलवर नोंदविण्यात येत आहे. संगणकीय पडताळणी, आधार प्रमाणीकरण आणि थेट लाभ हस्तांतरण प्रणालीद्वारे पात्र शेतकऱ्यांच्या कर्जखात्यात लाभाची रक्कम जमा केली जाणार आहे.

आधार प्रमाणीकरण आणि ग्रीस्टॅक नोंदणी महत्त्वाची

योजनेचा लाभ योग्य लाभार्थ्यांपर्यंत पोहोचावा यासाठी आधार प्रमाणीकरणाला विशेष महत्त्व देण्यात आले आहे. शेतकऱ्यांनी आपले आधार कार्ड बँक खात्याशी संलग्न असल्याची खात्री करावी. तसेच ई-केवायसी प्रक्रिया पूर्ण करणे आवश्यक आहे. यासोबतच ग्रीस्टॅक नोंदणी, सातबारा उतारा, कर्ज खात्याचा तपशील, आधार कार्ड, बँक पासबुक आदी आवश्यक माहिती अद्ययावत ठेवणे गरजेचे आहे. शेतकऱ्यांनी कोणत्याही मध्यस्थ किंवा दलालांवर विश्वास न ठेवता संबंधित बँक, सहकारी संस्था अथवा अधिकृत केंद्राशीच संपर्क साधावा.

शाश्वत शेतीसाठी शासनाचे विविध उपक्रम

शेतकरी कल्याणाचा व्यापक दृष्टिकोन ठेवून शासनाकडून जलसंधारण, सौर कृषी पंप, कृषी यांत्रिकीकरण, सिंचन सुविधा, प्रमाणित बियाणे, आधुनिक तंत्रज्ञान, कृत्रिम बुद्धिमत्ता आधारित कृषी उपाययोजना आणि हवामानपूरक शेतीसाठी विविध योजना राबविण्यात येत आहेत. कर्जमुक्ती योजनेसोबत या सर्व उपाययोजनांमुळे शेती अधिक सक्षम, शाश्वत आणि स्पर्धात्मक होण्यास मदत होणार आहे.

महायुती सरकारकडून अल्पसंख्याकांच्या विकासाकडे दुर्लक्ष

पुरेसा निधी उपलब्ध करून द्यावा: आ. अमित देशमुख यांची विधानसभेत मागणी

लातूर/प्रतिनिधी : सबका साथ सबका विकास अशा लोभस घोषणा देऊन सत्तेवर आलेल्या राज्यातील महायुती सरकारकडून अल्पसंख्याकांच्या विकासाकडे दुर्लक्ष होत आहे, ही वस्तुस्थिती आहे, अशा शब्दांत माजी मंत्री, आमदार अमित विलासराव देशमुख यांनी आज विधानसभेत सरकारवर जोरदार हल्लाबोल केला. विधानसभा पावसाळी अधिवेशनादरम्यान (१० जुलै) प्रश्नोत्तराच्या तासात आमदार देशमुख यांनी अल्पसंख्याक समाजाच्या प्रलंबित प्रश्नांवरून सरकारचे लक्ष वेधले आणि या विभागासाठी पुरेसा निधी उपलब्ध करून देण्याची मागणी केली.

अपुऱ्या आर्थिक तरतुदीवर व्यक्त केली चिंता सभागृहात प्रश्नोत्तराच्या तासात माजी मंत्री, आमदार अमित देशमुख यांनी अल्पसंख्याक विकास विभागाच्या कामकाजावर आणि अपुऱ्या आर्थिक तरतुदीवर तीव्र चिंता व्यक्त केली. ते म्हणाले संख्येने अल्प असलेल्या समाजाला विकासाच्या महामार्गावर आणण्यासाठी मागील सरकारने स्वतंत्र अल्पसंख्याक विभाग स्थापन केलेला असला, तरी विद्यमान सरकारकडून त्यासाठी अत्यल्प निधीची तरतूद होत असल्याने मुख्य हेतू साध्य

होताना दिसत नाही. अल्पसंख्याक समाज अल्प आहे, म्हणून त्यांच्यासाठी शासनाने अल्प तरतूद करणे योग्य नाही.

सभागृहात मांडलेल्या प्रमुख मागण्या

अल्पसंख्याक समाजाच्या विकासासाठी केंद्र शासनाने ३९;पंतप्रधान १५ कलमी योजना३९; आखली आहे. मात्र, महाराष्ट्रात जिल्हास्तरावर या योजनेच्या नियमित बैठकाच होत नाहीत. या बैठका नियमित घेऊन विकासाला गती द्यावी. अल्पसंख्याक समाजाला शासकीय नोकरीत योग्य प्रतिनिधित्व मिळाले आहे का, याचा शासनाने शोध घ्यावा आणि त्यांना योग्य प्रतिनिधित्व मिळवून द्यावे.

अल्पसंख्याक समाजाच्या विकासासाठी अपेक्षित असलेली उर्दूगृहे, मुले आणि मुलींची स्वतंत्र वस्तीगृहे आणि प्रत्येक जिल्ह्यात मुले व मुलींसाठी किमान एक निवासी शाळा अशी संकुले उभारली जावीत आदीसह महत्त्वपूर्ण मागण्या मांडून माजी मंत्री, आमदार देशमुख यांनी सरकार यासंदर्भाने सकारात्मक निर्णय घेईल, अशी अपेक्षा व्यक्त केली.

अल्पसंख्यांक समाजाला ते अल्प आहेत म्हणून त्यांच्यासाठी शासन अल्प तरतूद करणार नाही, या समाजाला ठराविक रेषेच्या वर आणण्यासाठी पुरेसा निधी उपलब्ध करून दिला जाईल अशी ग्वाही अन्न व औषध प्रशासन आणि विशेष सहाय्य तथा अल्पसंख्यांक विकासमंत्री मा. श्री. नरहरी झिरवळ यांनी सदरील चर्चेला उत्तर देताना यावेळी दिली. वाढती महागाई लक्षात घेऊन अल्पसंख्याक समाजाच्या विद्यार्थ्यांना देण्यात येणाऱ्या शैक्षणिक भत्त्यात वेळोवेळी वाढ केली जाईल, मागास, आदिवासी, ओबीसी, विद्यार्थ्यांसाठी ज्या पद्धतीने ठिकठिकाणी वस्तीगृहे उभारली जात आहेत त्याच धरतीवर अल्पसंख्याकांसाठीही वस्तीगृहे उभारली जातील. काही जिल्ह्यात अल्पसंख्यांक विद्यार्थिनी विद्यार्थ्यांसाठी निवासी शाळा सुरू केल्या आहेत, उर्वरित जिल्ह्यातही अशा निवासी शाळा सुरू करुन त्यासाठी पुरेशा अनुदानाची व्यवस्था केली जाईल असे आश्वासनही त्यांनी यावेळी दिले.

इतर मागासवर्गीय समाजातील बेरोजगार युवक-युवतींसाठी विविध कर्ज योजना; ऑनलाईन अर्जांचे आवाहन

लातूर/(जिमाका) : महाराष्ट्र राज्य इतर मागासवर्गीय वित्त आणि विकास महामंडळ व त्याअंतर्गत कार्यरत असलेल्या १४ महामंडळांच्या वतीने इतर मागासवर्गीय समाजाच्या सर्वांगीण कल्याणासाठी आणि सुशिक्षित बेरोजगारांना स्वयंरोजगाराची संधी उपलब्ध करून देण्यासाठी विविध कर्ज योजना राबविण्यात येत आहेत. या उपक्रमांतर्गत १ लाखांपर्यंतची थेट कर्ज योजना, २० टक्के बीज भांडवल कर्ज योजना, वैयक्तिक कर्ज व्याज परतावा योजना, गट कर्ज व्याज परतावा योजना, शैक्षणिक कर्ज व्याज परतावा योजना आणि महिला स्वयंसिद्धी कर्ज व्याज परतावा योजना अशा विविध कल्याणकारी योजनांचा लाभ पात्र उमेदवारांना घेता येणार आहे. या सर्व कर्ज योजना पूर्णपणे ऑनलाईन स्वरूपाच्या असून, इतर मागास प्रवर्गातील इच्छुक व पात्र अर्जदारांनी नाव नोंदणीसाठी आणि अर्जासोबत आवश्यक कागदपत्रे जोडण्यासाठी महामंडळाच्या www.msobcfdc.org या अधिकृत संकेतस्थळावर अर्ज करणे अनिवार्य आहे. या योजनांबाबत अधिक सविस्तर माहिती आणि मार्गदर्शनासाठी इच्छुक नागरिकांनी महाराष्ट्र राज्य इतर मागासवर्गीय वित्त आणि विकास महामंडळ मर्या., जिल्हा कार्यालय : भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर सामाजिक न्याय भवन, शिवनेरी गेट मार्केट यार्ड, जुने डालडा फॅक्ट्री कंपाऊंड, लातूर' या पत्त्यावर किंवा ०२३८२-२५३३३४ या दूरध्वनी क्रमांकावर संपर्क साधावा, असे आवाहन लातूरचे जिल्हा व्यवस्थापक एस.एन. झुंजारे यांनी केले आहे.

पत्रकार संघाचे नरसिंह घोणे यांच्या वाढदिवसानिमित्त पर्यावरण संवर्धनाचा संकल्प

लातूर/प्रतिनिधी : लातूर जिल्हा मराठी पत्रकार संघाचे अध्यक्ष, ज्येष्ठ पत्रकार तथा समाजाभिमुख व्यक्तिमत्त्व मा. श्री. नरसिंह घोणे यांच्या वाढदिवसानिमित्त पर्यावरण संरक्षणाचा संदेश देणारा सामाजिक उपक्रम राबविण्यात आला. आपले आरोग्य, आपलीच जबाबदारी या अभियानाच्या वतीने लातूर शहरातील गोलाई परिसरात भाजीपाला खरेदीसाठी आलेल्या नागरिकांना मोफत कापडी पिशव्यांचे वाटप करण्यात आले.

सध्या वाढत चाललेल्या प्लास्टिकच्या वापरामुळे पर्यावरणावर होणारे गंभीर परिणाम लक्षात घेऊन प्लास्टिकमुक्त भारत या संकल्पनेला चालना देण्यासाठी हा उपक्रम आयोजित करण्यात आला. नागरिकांनीही या उपक्रमाला उत्स्फूर्त प्रतिसाद देत प्लास्टिक कॅरीबॅगचा वापर टाळून पर्यावरणपूरक कापडी पिशव्यांचा वापर करण्याचा संकल्प केला. यावेळी उपस्थित मान्यवरांनी प्लास्टिकमुळे होणाऱ्या पर्यावरणीय हानीबाबत नागरिकांना मार्गदर्शन केले. प्लास्टिकमुळे जलस्रोतांचे प्रदूषण, जनावरांना होणारा धोका तसेच मानवी आरोग्यावर होणारे दुष्परिणाम याबाबत जनजागृती करण्यात आली. प्रत्येक नागरिकाने बाजारात जाताना स्वतःसोबत कापडी पिशवी बाळगावी आणि प्लास्टिकचा वापर पूर्णपणे टाळावा, असे आवाहन करण्यात आले.

पर्यावरण संवर्धनासाठी प्रत्येकाने स्वतः पासून सुरुवात केली, तरच प्लास्टिकमुक्त लातूर, प्लास्टिकमुक्त महाराष्ट्र आणि प्लास्टिकमुक्त भारत हे उद्दिष्ट साध्य होऊ शकते, असा संदेश यावेळी देण्यात आला. आपले आरोग्य, आपलीच जबाबदारी या अभियानाच्या माध्यमातून आरोग्य जनजागृती, पर्यावरण संरक्षण, व्यसनमुक्ती, नियमित व्यायाम आणि सामाजिक बांधिलकीचे विविध उपक्रम सातत्याने राबविले जात आहेत. त्याचाच एक भाग म्हणून कापडी पिशव्यांचे वितरण करण्यात आले.

या कार्यक्रमास दत्तात्रय परळकर, शिरीषकुमार तुकाराम शेरखाने, संतोष सोनवणे, राम रोडगे, वीरभद्र तरगुडे, संजय राजुळे आदींची उपस्थिती होती. उपस्थितांनी नागरिकांशी संवाद साधून प्लास्टिकऐवजी कापडी पिशव्यांचा नियमित वापर करण्याचे आवाहन केले.

कार्यक्रमाच्या शेवटी चला, प्लास्टिकला नकार देऊया... कापडी पिशवीचा स्वीकार करूया... पर्यावरण वाचवूया! असा संदेश देत नागरिकांनी पर्यावरण रक्षणाच्या मोहिमेत सक्रिय सहभाग नोंदविण्याचा निर्धार केला.

लातूरच्या संजिवनी नागमोडे यांना राज्य शासनाचा 'जिजामाता कृषिभूषण पुरस्कार' प्रदान!

लातूर/प्रतिनिधी : पारंपरिक शेतीला आधुनिकता, सेंद्रिय पद्धती आणि पूरक व्यवसायांची जोड देऊन शेतीत क्रांती घडवणाऱ्या लातूर जिल्ह्यातील चिंचोलीराववाडी येथील प्रयोगशील महिला शेतकरी संजिवनी अंगद नागमोडे यांना राज्यपाल जिष्णु देव वर्मा यांच्या हस्ते राज्य शासनाच्या कृषी विभागाचा 'जिजामाता कृषिभूषण पुरस्कार २०२४' प्रदान करण्यात आला.

नुकतेच वरळी येथील सरदार वल्लभभाई पटेल स्टेडियम येथे झालेल्या या कृषि पुरस्कार सोहळ्याला मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस, उपमुख्यमंत्री सुनेत्रा अजित पवार, कृषि मंत्री दत्तात्रय भरणे, जलसंपदा मंत्री राधाकृष्ण विखे पाटील, रोजगार हमी, फलोत्पादन मंत्री भरत गोगावले, राज्यमंत्री ॲड.आशिष जयस्वाल, राज्यमंत्री इंद्रनील नाईक, कृषी विभागाचे सचिव परिमल सिंह, आयुक्त सुरज मांढरे यांची प्रमुख उपस्थिती होती.

श्रीमती नागमोडे यांनी आपल्या शेतात दूध उत्पादन, शेळीपालन, कुक्कुटपालन, मत्स्यपालन यांसारख्या कृषीपूरक व्यवसायांची यशस्वी सांगड घालत फळपिके व चारा पिकांची लागवड केली असून, याद्वारे त्यांनी नैसर्गिक शेतीवर विशेष भर दिला आहे. जमिनीचे आरोग्य उत्तम राखण्यासाठी रासायनिक खतांचा वापर पूर्णपणे टाळून त्या शेणखतासह इतर सेंद्रिय निविष्ठांचे उत्पादन व वापर स्वतःच्या शेतावरच करतात. शेतातील आणि गोठ्यातील टाकाऊ पदार्थांचा पुनर्वापर करण्याच्या उद्देशाने त्यांनी शेतावर बायोगॅस संयंत्र, गांडूळ खत निर्मिती, अझोला उत्पादन आणि कंपोस्ट खताचा प्रभावी वापर करून जमिनीची सुपीकता सातत्याने टिकवून ठेवली आहे. बायोगॅस निर्मितीमुळे त्यांच्या स्वयंपाकाची उत्तम सोय झाली असून, त्यातून निघणाऱ्या स्लरीचा वापर त्या शेतात दर्जेदार सेंद्रिय खत म्हणून करतात.

पाण्याचा अत्यंत कार्यक्षम वापर करण्यासाठी त्यांनी संपूर्ण शेतात प्रामुख्याने ठिबक व तुषार सिंचन पद्धतीचा अवलंब केला असून, सिंचनाच्या शाश्वत सोयीसाठी सामूहिक व वैयक्तिक शेततळे, कुपनलिका आणि विहीर यांसारख्या जलस्रोतांची उभारणी केली आहे. पिकांवरील नैसर्गिक पद्धतीने कीड व रोग नियंत्रणासाठी त्या केवळ जैविक घटकांवर भर देतात, ज्यासाठी कृषी विज्ञान केंद्र लातूरकडून मिळणाऱ्या जैविक कीटकनाशकांसह दशपर्णी अर्क आणि निंबोळी अर्काचा वेळोवेळी वापर केला जातो.

शासकीय योजनेच्या लाभातून त्यांनी ३ अश्वशक्ती क्षमतेचा सोलर पंप संच आणि गोबरगॅस संयंत्र बसवून शेतीमध्ये अपारंपरिक ऊर्जेचा प्रभावी वापर सुरू केला आहे. जमिनीच्या मशागतीची कामे वेळेवर आणि सुलभ व्हावीत म्हणून त्यांनी आधुनिक 'विडर' यंत्राचा यशस्वी वापर केला असून, 'ग्रास कटर'च्या साहाय्याने शेतातील गवताची कापणी करून त्याचे शेतातच आच्छादन (मल्चिंग) म्हणून पुनर्वापर केला जातो. केवळ कच्च्या मालाच्या उत्पादनावर न थांबता त्यांनी कृषी प्रक्रिया उद्योगात मोठी भरारी घेतली असून, तेलबियापासून दर्जे दार तेल काढून 'तेलघाणा उद्योग' उभारला आहे व आकर्षक पॅकिंगमधून त्याची विक्री सुरू केली आहे. तसेच 'सोलर ड्रायर'चा वापर करून भाजीपाल्याची सुकवणी करून आणि शेतावर 'पॅलेट यंत्र' बसवून जनावरे, शेळ्या, बोकड व कोंबड्यांसाठी पौष्टिक खाद्य उत्पादन त्या स्वतःच करतात.

आपल्या या सेंद्रिय शेतीमालाची विक्री करण्यासाठी त्यांनी व्हॉट्सअप, फेसबुक आणि यूट्यूब यांसारख्या डिजिटल माध्यमांद्वारे प्रसिद्धी करून 'शेतकरी ते ग्राहक थेट विक्री' अशी यशस्वी साखळी निर्माण केली आहे. स्वतःच्या प्रगतीसोबतच ग्रामीण भागातील इतर महिलांना स्वावलंबी करण्यासाठी त्यांनी 'शाश्वत कृषी महिला शेतकरी गट' व 'कर्तव्य सोपान बहुउद्देशीय सेवाभावी संस्थेची' स्थापना केली असून, या माध्यमातून महिला उद्योग उभारणी व नैसर्गिक शेती प्रसारासाठी त्यांनी अत्यंत महत्त्वाचे योगदान दिले आहे. त्यांच्या या कार्याची दखल घेवून राज्य शासनाच्या कृषी विभागामार्फत त्यांना 'जिजामाता कृषिभूषण पुरस्कार २०२४' देवून गौरविण्यात आले आहे.

अहमदपूर येथे १५ जुलै रोजी पंडित दीनदयाल उपाध्याय रोजगार मेळावा

लातूर/(जिमाका) : जागतिक युवा कौशल्य दिनाचे औचित्य साधून लातूर येथील जिल्हा कौशल्य विकास, रोजगार व उद्योजकता मार्गदर्शन केंद्र, मॉडेल करिअर सेंटर आणि अहमदपूर येथील शिवलिंग शिवाचार्य महाराज शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था यांच्या संयुक्त विद्यमाने १५ जुलै २०२६ रोजी सकाळी १० वाजता पंडित दीनदयाल उपाध्याय रोजगार मेळाव्याचे आयोजन करण्यात आले आहे. अहमदपूर येथील नांदेड रोडवर असलेल्या शिवलिंग शिवाचार्य महाराज शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेत हा मेळावा पार पडणार असून यामध्ये अनेक नामांकित आस्थापना आणि उद्योजक सहभागी होणार आहेत.

या रोजगार मेळाव्यात इयत्ता दहावी, बारावी उत्तीर्ण किंवा अनुत्तीर्ण, कोणत्याही शाखेचे पदवीधर, पदव्युत्तर पदवीधर, आय.टी.आय. तसेच डिप्लोमा धारक उमेदवारांना रोजगाराच्या उत्तम संधी उपलब्ध असणार आहेत. तरी लातूर जिल्ह्यातील सर्व सुशिक्षित बेरोजगार व नोकरी इच्छुक उमेदवारांनी या लाभ घ्यावा, असे आवाहन जिल्हा कौशल्य विकास, रोजगार व उद्योजकता मार्गदर्शन केंद्राचे सहायक आयुक्त यांनी केले आहे. इच्छुक उमेदवारांनी १५ जुलै रोजी सकाळी १० वाजता स्वतःचा अद्ययावत रिझ्युम किंवा बायोडाटा, सर्व आवश्यक शैक्षणिक कागदपत्रे आणि पासपोर्ट साईझ फोटो यांच्या किमान तीन प्रतींसह मुलाखतीसाठी वेळेवर उपस्थित राहावे. या मेळाव्या संदर्भात काही अडचण किंवा अधिक माहिती हवी असल्यास उमेदवारांनी कार्यालयीन कर्मचारी दत्तात्रय कांबळे (भ्रमणध्वनी क्र. ९०२८२३८४६५), लहू भंडारे (भ्रमणध्वनी क्र. ८०५५९९२९००) किंवा प्रविण वाघमारे (९९२२९२५८९५) यांच्याशी संपर्क साधावा.

वारीत..

वारीचा इव्हेंट करी
नाठाळ जन काही
नेते सामील वारीत
जयकार दिशादाही
नाव पांडुरंगाचे घेई
स्वार्थआपला पाही
टाळ मृदुंग बडवत
नीत प्रकाशांत राही
भक्ती रसात डुंबले
कोण देणारं ग्वाही
व्हॅनिटी व्हॅन सोबत
जया चालवत नाही
सेलिब्रिटी वारीचाले
सोयीसगळ्या शाही
वारीचे चित्र बदलले
सोबत जुडले व्याही
मिडीयाकव्हर करते
ब्रेकिंग न्यूज प्रवाही
फक्तव्यवसाय पाही
उद्योग पति आग्रही
जग हे मिटू द्या डोळे
विठुराया सगळेपाही
खरे वारकरी निस्पृह
भक्ती भावा दे ग्वाही
एकतरी करावी वारी
मन मात्र हवे निर्मोही
पुनश्च सुस्वरूप वारी
पंढरीनाथा त्राहीत्राही

हेमंत मुसरीफ पुणे
९७३०३०६९९६

जाहीरनामा

श्री.पी.एन. आवळे, ४ थे सह दिवाणी न्यायाधीश व. स्तर, लातूर यांच्या न्यायालयात

वारसा प्रमाणपत्र क्र. १०५१/२०२६
राजेंद्र व इतर वि. निरंक
निशाणी क्रमांक ६

ज्यापेक्षा मयत नंदा शंकरराव जडे उर्फ नंदा राजेंद्र पंडीत, मृत्यू दि.०४/०३/२०२६ रोजी प्लॅनेट क्रिटीकल केअर सेंटर, लातूर येथे मृत्यू झाला. उपरोक्त प्रकरणात

अर्जदार,
१. राजेंद्र प्रभाकर पंडीत वय ५५ वर्षे, धंदा वकीली.
२. गणेश राजेंद्र पंडित वय २९ वर्षे, धंदा मजूरी.
३. शुभम राजेंद्र पंडित वय २५ वर्षे, धंदा शिक्षण.
४. अभय राजेंद्र पंडित वय २५ वर्षे, धंदा : शिक्षण.
सर्व रा. क्रांती नगर, खाडगाव रोड, लातूर
...अर्जदार

विरूध्द
निरंक

यांनी मयत नंदा शंकरराव जडे उर्फ नंदा राजेंद्र पंडीत यांचे वारस असलेबाबत या न्यायालयात अर्ज केलेला आहे.
अर्जदार यांनी उपरोक्त प्रकणात मयत नंदा शंकरराव जडे उर्फ नंदा राजेंद्र पंडीत मृत्यूपश्चात अर्जदार व इतर ३ मयताचे कायदेशीर वारस घोषीत करणेतस्तव व तसेच शासकीय निमशासकीय योजनेचा लाभ घेण्यासाठी त्यांच्या हक्कामध्ये वारसाचे प्रमाणपत्र मिळावे म्हणून अर्ज केला आहे.

त्यापेक्षा उपरोक्त अर्जदार हे मयताचे वारस नव्हे असे कोणास समजविण्याचे असेल तर हा जाहीरनामा प्रसिद्ध झालेल्या तारखेपासून एक महिण्याच्या आत या कोर्टात हजर राहून आपल्या हरकती कळवाव्यात. या लेखावरुन असे कळविण्यात येते की, जर उपरोक्त मुदतीत कोणी योग्य हरकती न दाखवल्या तर सदरहू कोर्ट सदरहू अर्जदार यांचे हक्काबद्दल लागलीच पुरावा घेऊन त्याचा हक्क शाबीत दिसल्यास अर्जदार यांना सदरहू मयत यांचे वारसाचे प्रमाणपत्र देण्यात येईल.

आज तारीख १०.०७.२०२६
पुढील तारीख २४.०८.२०२६

शिक्का

आदेशावरून
सहा. अधिक्षक
दिवाणी न्यायालय व. स्तर. लातूर.

स्वाक्षरित/-
ए.बी.पुजारी
क. लिपीक

मध्य रेल्वे
सोलापूर विभाग
लिफ्टची कामे

वरिष्ठ विभागीय विद्युत अभियंता विभागातील (सामान्य) मध्य रेल्वे सोलापूर आणि मा.भारताच्या राष्ट्रपतींच्या वतीने, प्रतिष्ठित, अनुभवी आणि परवानाधारक विद्युत कंत्राटदारांकडून खालील कामांसाठी रेल्वेच्या ई-प्रोक्युरमेंट संकेतस्थळावर **www.ireps.gov.in** ऑनलाइन ई-निविदा मागवत आहेत. **निविदा क्रमांक: SUR/L/T/2026/10; कामाचे नाव:** सोलापूर विभागातील ०५ रेल्वे स्थानक परिसरातील एस्केलेटर/एलेव्हेटर/लिफ्टची देखभाल, कर्मचारी पुरवठा आणि संचालन (कालावधी: ०२ वर्षे); **अंदाजित खर्च:** १,३९,७८,३५३.९० अनामत रक्कम): २,१९,९००/- रुपये; काम पूर्ण करण्याचा कालावधी: २४ महिने; ऑफरची वैधता: ६० दिवस; **संकेतस्थळावर निविदा बंद होण्याची तारीख आणि वेळ:** ३१/०७/२०२६ रोजी १५:०० वाजता; बीड सिक्युरिटीची रक्कम **www.ireps.gov.in** या संकेतस्थळावर ई-पेमेंटद्वारे भरावी.

वरिष्ठ विभागीय विद्युत अभियंता
मध्य रेल्वे, सोलापूर
31

सुरक्षित प्रवास करा, फूटबोर्डवरून प्रवास करणे टाळा.

MAHAVITARAN
Maharashtra State Electricity Distribution Co. Ltd.

e-Tender Notice

The Superintending Engineer Circle Office Latur, on behalf of M.S.E.D.C.L. invites following tender's

Sr No.	Tender No	Tender for
1	SE/Latur/HR/ CCFC-DSS/T-20/2026-2027	The work of supply of outsourced skilled Computer Operator for CCFC & DSS Center under Latur Circle.
2	SE/Latur/HR/ LDC (A/C-HR), V/D & Peon /T-21/ 2026-2027	The work of supply of outsourced skilled LDC (ACC-HR) at Latur Circle, Latur, Udgir, Nilanga, Latur Civil Division & Latur Zone and Vehicle Driver at Flying Squad & Latur Zone and Unskilled peon Latur Circle & Udgir & Latur Civil & Latur Division at Latur Circle.

Tenders will be processed only in electronic tendering mode and open for bidders registered on e-tendering platform for work at M.S.E.D.C.L. The Bid Document will be available on website from **10/07/2026 to 16/07/2026,** the last date for submission is **16/07/2026 up to 22.05 Hrs.** Tender will be opened as per tender website date.

For details visit our website on http://works.mahadiscom.in/eTender/etender.

The undersigned reserves all the right to accept or reject any or all Tenders without assigning any reason thereof.

PRO LTR No. 092
Dt.09/7/2026

Superintending Engineer,
M.S.E.D.C.L. Circle Office Latur

निलंगा शहरातील
एलआयसी
विमा भरण्याचे केंद्र

सितारी विमा सेवा केंद्र

दु.नं.२३, इदगाह कॉम्प्लेक्स,
जनता दवाखान्यासमोर
शिवाजी चौक, निलंगा.

वेळ सकाळी ९ ते सायं. ९ पर्यंत

जमीरोद्दीन सितारी
चेअरमन क्लक मेंबर CLIA

एजंट भरती चालू आहे.

संपर्क
Off: (02384) 242224,
9422612239,
9422658396

मार्कमेमो हरवला आहे.

प्रणव संतोषराव चव्हाण या नावाचा शारदा इन्टरनॅशनल स्कुल लातूरचा १० वी पासचा मार्कममो प्रवासात हरवला आहे. कोणास सापडल्यास कळवावे. योग्य बक्षिस दिले जाईल.

संपक:- ९९७५५०४५३५

Printed and Published by Dayanand Shankar Jade on behalf of Latur Samachar and Printed at Jade Offset Printers Mitra Nagar Latur and Published at Mitra Nagar Latur.
Editor: Dayanand Shankar Jade Mo. 9422472502, RNI 47034/64, POSTAL NO. L2/RNP/OMD 52/24-26

हे पत्रक मुद्रक,प्रकाशक व मालक दयानंद शंकर जडे, यांनी जडे ऑफसेट प्रिंटर्स, मित्रनगर, लातूर (महाराष्ट्र) येथे छापून येथेच प्रकाशित केले आहे. मुख्यसंपादकः दयानंद शंकर जडे मो. ९४२२४७२५०२ आरएनआय ४७०३४/६४, पोस्टल क्र. एल२/आरएनपी/ओएमडी-५२/२४-२६